

TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI AYLIK DERGİSİ

TEKSTİL İŞVEREN

SAYI: 424 • EYLÜL-EKİM 2016

TEKSTİLDE YERİNDE
TEŞVİK ŞART. PEKİ, NEDEN?

KREDİ KARTINDA TAKSİT SAYISI ARTTI,
NAKİT SIKINTISINA DİKKAT!

'NİTELİKLİ ÜRETİCİ'
SERTİFİKASI GELİYOR

UZMAN GÖZÜYLE: İŞ SÜRELERİ VE
DENKLEŞTİRME UYGULAMALARI

PAMUĞUN KADERİNİ ÇİN BELİRLEYECEK

ÜÇÜNCÜ DÜNYANIN TALEBİ
İPLİK ÜRETİMİNİ ARTIRDI

Türkiye-Rusya baharı 2017'de

TTSİS'TEN SÜMERBANK'A
VEFA PROJESİ:
'BİR OKUDULAR
BİN DOKUDULAR'

TEKSTİL ŞİRKETLERİ
KÂR ARTIRDI

İHRACATA YENİ BİR NEFES:
NİTELİKLİ SANAYİ BÖLGELERİ

**Türkiye
Tekstil Sanayii İşverenleri
Sendikası**

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul

Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67

www.tekstilveren.org.tr info@tekstilveren.org.tr

Tekstil ailesinin en önemli vazifesi

Türkiye, darbe teşebbüsünün yapıldığı 15 Temmuz'dan bugüne kadar geçen süreçte, iktisadi faaliyetler anlamında biraz mesafe kaybetmiş durumda. Ancak ülkemizde yaşananları göz önüne aldığımızda, başka hiçbir memleketin ekonomik açıdan bu kadar az hasarla çıkması mümkün görünmüyor. Örnek vermek gerekirse, Brexit'in ilanının ardından İngiltere'nin para birimi yüzde 12 değer kaybetti. Biz de ise tüm yaşanan o acı tablonun ardından paramız sadece yüzde 4 değer yitirmişti. Bu durum bize Türkiye'nin 2000'lerdeki kırılgan iktisadi yapıdan uzak, daha sağlam ekonomik bir temele sahip olduğunu gösteriyor.

Son açıklanan Orta Vadeli Plan'da (OVP) bütçe açığı/GSYH tahmini 2016 için yüzde 1.3'ten yüzde 1.6'ya revize edilse de yüzde 2'lik eşiğin hâlâ altında kalmaktadır. Tüketici güveninin azaldığı, cari açık beklentilerinin yukarı ve büyüme tahminlerinin aşağı yönlü revize edildiği bir ortamda, yatırımcılar ve kredi derecelendirme kuruluşları bütçe performansına daha fazla önem vereceklerdir. Gelişmekte olan ülkeler arasında karşılaştırmalı performans anlamında en güçlü yanımızı da kamu maliyesindeki bu disiplin oluşturmaktadır. Hazine yetkilileri ile yaptığımız görüşmelerde de revize edilen OVP tahminleri ve makro verilerde gerçekleşen küçük sapmaların, Türkiye ekonomisinin geneli ile kıyaslandığında anlamlı olmadığını ifade ediyorlar. Şu anki göstergelerin çok büyük kötümserliğe işaret etmediğini söyleyebiliriz.

Yurtdışında kendileriyle ticaret yaptığımız insanların kafalarında ise hâlâ tereddütler var. Bugüne kadar aldıkları hizmetlerden, üretimin kesilmemesinden, ticaretin devam etmesinden her ne kadar memnunsalar da bir risk analizi yaptıklarını biliyoruz. Şu anda yurtdışı satın alım firmaları, gelecek sezon koleksiyonları için çalışacakları şirketlerin risk değerlendirmelerini yapıyorlar. İşte bu noktada biz sanayicilere önemli bir görev düşüyor.

Birçok sanayicimizin, yabancı ortağı ya da ortak gibi büyüklükte müşterisi var. Ayrıca birçoğumuz, geçmişten gelen güvenle, teminatsız kredi açıp mal yollayan dev tedarikçilerle çalışıyoruz. Türk tekstilcisinin aktiflerindeki en büyük kalem

sektörümüzün dünya çapında büyük emeklerle elde ettiği kredibilitesidir. Dolayısıyla bunu kaybetmemek için karşı tarafı, bizim itibarımızın hâlâ yüksek olduğuna inandırmamız gerekiyor. Kafalarındaki tereddütleri performansla, yazıyla, e-posta ya da mektupla değil, mutlaka yüz yüze görüşerek gidermek lazım. Yaşanan gelişmelerin ardından, yurtdışında yakın ilişkide olduğumuz tüm ticari muhataplarımızı ziyaret edip, birebir görüşmelerle, Türkiye'de işlerin devam ettiğine

inandırmamız gerekiyor. Bu girişimi yapmazsak kayıplarımız bir iki ayla sınırlı kalmayacak, önümüzdeki yılları da kaybedeceğiz. Şimdi sektörün, çatı kuruluşların, teşkilatımızın hem tedarikçi hem müşteri hem de muadili kurumlarla çok sıkı ilişkide olma zamanı. Bunu tüm tekstil ailesinin en önemli vazifesi olarak görüyorum. Sanayiciler olarak bu vazifemizi yerine getirirken, devletimizin de eş anlı olarak imalat sanayinin ekonominin içindeki payının düşmesine karşı önlemler alması büyük önem taşıyor. Yerli ve milli sanayinin üretimini teşvik edecek, Türkiye gerçeklerine uygun politikalar mutlaka hayata geçirilmelidir. Haksız rekabete yol açan ithalatı engelleyen ek vergilerin devamı sağlanırken, sektörlerin yarattığı değer zinciri yükseldikçe korunma önlemlerinin artacağı bir sisteme yönelmeliyiz. Özellikle tekstil ve hazır giyim sektörünü ilgilendiren, ihracatçı yerli üreticilerin rekabetçi yapılarının korunması için DİR kapsamında gerçekleşen uygunsuzluklara ve trafik sapması gibi yöntemlere karşı denetimlerin daha etkin yapılmasını talep ediyoruz. Yeni pazarların yaratılması için Gümrük Birliği'nin çeşitlendirilmesi, marka desteklerinin artırılması, Nitelikli Sanayi Bölgesi (OIZ) projelerinin bir an önce hayata geçirilmesi konularının, sadece bizim değil tüm sektörler için önemli olduğunu düşünüyoruz.

Ülkemize en fazla net döviz geliri sağlayan ihracat şampiyonu sektörümüzün temsilcisi biz yerli sanayicilerin ve devletimizin, bahsettiğim vazifeleri vakit kaybetmeden başarıyla yerine getireceğine inanıyorum.

Muharrem Kayhan
Yönetim Kurulu Başkanı

Tekstil İşveren Dergisi

Eylül-Ekim 2016 Sayı: 424

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Adına
İmtiyaz Sahibi
Muharrem Kayhan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Başar Ay

Yayın Kurulu
Av. Samim Ergeneli, Levent Oğuz, Mine Şenkul Ergüven,
Lerzan Öztürk, Av. Çiğdem Subaşı,
Av. Ömer Emre Kaynak, İrem Yılmaz,
Gamze Kılınç

İdari Merkezi
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası
Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent-İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx),
Fax: (0212) 344 07 66-67,
www.tekstilisveren.org.tr

Yayına Hazırlayan
Doğan Burda Dergi Yayıncılık A.Ş.

Görsel Yönetmen
Murat Kars

Baskı
APA UNIPRINT
Basım San. ve Tic. A.Ş.
Hadımköy İstanbul Cad. Ömerli Mah. No: 159 34555 Arnavutköy-İstanbul
Tel: 90 212 798 28 40 Faks: 90 212 798 20 63

Yayın Türü:
Yerel, Aylık, Süreli
ISSN: 1307-6566

Bu dergi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık A.Ş. tarafından, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası için hazırlanmıştır. Para ile dağıtılıp, satılamaz. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz. Dergide bulunan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

Tekstil Sertifikasyon Merkezi başvuruları başladı

Mesleki yeterlilik, sendikamız açısından en önem verdiğimiz konuların başında yer alıyor. Çalışanlarımız ne kadar kalifiye ve mesleğinde bilgili olursa o kadar başarılı işler yapar ve ülkemizi dünya tekstil arenasında gururla temsil edebiliriz. Bu noktadan hareketle, çalışanlarımızın yeterliliklerini belirlemek için kurduğumuz Tekstil Sertifikasyon Merkezimiz (TSM) faaliyetlerini hızla sürdürüyor. 2016 yılı için TSM'ye başvurular başladı. Sınavlar ve başvuru hakkında bilgi almak için sendikamız ile iletişime geçebilirsiniz.

Bildiğiniz üzere sendika olarak imza attığımız önemli çalışmalarımızdan bir diğeri de çok kısa bir süre önce yayınladığımız 'Bir Okudular Bin Dokudular' adlı kitap ve belgesel çalışmamız. Bu çalışma, Türk tekstil sektörünün gelişiminin motor gücü olan Sümerbank'a ve kurum çalışanlarına bir saygı duruşu niteliğinde. Başkanımız Sayın Muharrem Kayhan'ın da belirttiği gibi Sümerbank'ın Türkiye'de bıraktığı izler hâlâ kuvvetli. Bu çalışmamızı, hepinizin kitaplıklarında baş köşede tutacağına eminim.

Dergimizde ilginizi çekeceğini düşündüğümüz çok sayıda konu var. Yerinde teşvik konusunda hazırladığımız haber çalışması, devlet teşvikinin hangi koşullarda uygulanması halinde sektörümüze maksimum fayda sağlayacağını tüm detayları ile ortaya koyuyor.

Borsa İstanbul'daki tekstil şirketlerini değerlendirdiğimiz haberimizde gördük ki Rus ambargosuna rağmen, AB pazarı başta olmak üzere şirketlerimizin sergilediği ihracat performansı, ülke olarak tekstil ve hazır giyimdeki gücümüzü korumamızı sağlarken şirketlerimizi de olumlu yönde etkiledi.

İyi okumalar...

Av. Başar Ay
Genel Sekreter

- 8** Kısa haberler
- 10** Aklımızda kalanlar
- 12** Dünyada çalışma hayatı
- 14** Sümerbank'a vefa projesi: 'Bir Okudular Bin Dokudular'
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, Sümerbank ve Sümerbank çalışanlarını konu alan özgün bir kitap ve belgesel hazırladı.
- 20** Muharrem Kayhan: "Sümerbank'ın izleri hâlâ kuvvetli"
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Başkanı Muharrem Kayhan, Sümerbank'ın Türkiye'de bıraktığı izlerin hâlâ devam ettiğini söylüyor.
- 22** Rusya ile düzelme 2017 baharında hissedilecek
Uçak krizinin ardından Türkiye ve Rusya arasındaki normalleşme bahar havası estirmeye başladı. Uzmanlar, buna dair emarelerin 2017 baharında 'hissedilir' seviyelere geleceğini belirtiyor.
- 26** Prof. Dr. S. Burak Arzova yazdı: İhracata yeni bir nefes: Nitelikli Sanayi Bölgeleri
- 30** Yerinde teşvik şart. Peki, neden?
Hükümetin Doğu ve Güneydoğu'da 23 ili kapsayan yeni teşvik paketi heyecan yarattı. Tekstil gibi emek yoğun sektörlerde ise yerinde yatırıma teşvik beklentisi devam ediyor.
- 34** Kredi kartında taksit sayısı arttı ama...
Kredi kartlarında taksitlendirme süresinin artmasının ardından tüketimde artış bekleniyor. Tekstil ve hazır giyimciler, üreticileri olası nakit sıkıntısına karşı uyarıyor.
- 38** 'Nitelikli üretici' sertifikası geliyor
Türk tekstil ve hazır giyim sektörlerinin geliştirdiği Nitelikli Üretici Sertifika Programı, 1,5 yıl aradan sonra, Ekonomi Bakanı Zeybekci'nin düğmeye basmasıyla yeniden gündeme girdi.
- 42** Tekstil şirketleri ambargoya rağmen kâr artırdı
Borsada hisse senedi işlem gören tekstil şirketleri, bu yılın ilk yarısında satış ve kârlarını artırmayı başardı.
- 46** İş süreleri ve denkleştirme uygulamaları
Son yasal değişikliklerin ardından yeni uygulamaları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın eski Çalışma Genel Müdür Yardımcıları'ndan Lütfi İnciroğlu yazdı.
- 52** Üçüncü dünyanın talebi iplik üretimini artırdı
Küresel iplik üretimi, 2016 yılının birinci çeyreğinde önceki yıla göre artış gösterdi.
- 56** Pamuğun kaderini Çin belirleyecek
Pamuk fiyatları son altı yılın en düşük seviyesine indi. Bu durumun üretimi aşağı çekmesi bekleniyor.
- 62** Tekstilde sertifikasyonun doğru adresi
11 ulusal yeterlilikten Mesleki Yeterlilik Belgesi veren Tekstil Sertifikasyon Merkezi'ne başvurular başladı.
- 64** İngilizce özetler
- 66** Fuar takvimi

DTÖ'den küresel ticaret için karamsar tahmin

Cenevre merkezli Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), 2016'da küresel ticaretin, küresel finansal krizden bu yana en düşük hızda büyüyeceğini tahmin etti. Nisanda yüzde 2.8 büyüme tahmin eden DTÖ, bu tahminini yüzde 1.7 olarak güncelledi. Örgüt, dünya reel GSYİH'sinin bu yıl yüzde 2.2 büyüyeceğini, ancak bunun 2009'dan beri en zayıf performans olacağını öngörüyor. DTÖ'nün kaygı verici tahminleri bu kadar değil; dünya ticaretinin önümüzdeki yıl da toparlanamayacağını öngören örgüt, 2017 için önceki yüzde 1.8 ila 3.6'lık büyüme beklentisini yüzde 1.8 ila 3.1 seviyesine çekti. Küreselleşmenin etkisiyle artan ihtiyatlılığa dikkat çeken DTÖ Genel Müdürü Roberto Azevedo, "Bu sert yavaşlama, ciddi ve bir uyarı ikazı olarak görülmeli. Geçmişteki hataları görme ve açık ticaret ilişkilerini benimseme vakti, ki bu da ekonomik büyümeyi destekleyecektir" dedi. Dünya ticaret hacminde ilk çeyrekte beklenenden kötü daralma ve ikinci çeyrekte Brezilya ve Çin gibi gelişmekte olan ülkelerin beklenenden daha düşük büyümesi ve Kuzey Amerika'nın yarattığı hayal kırıklığı, DTÖ'nün tahminlerini etkiledi.

İran'da kredi kartlı dönem

İran'da iki banka, özel izinle, iç piyasayı canlandırmak için müşterilerine kredi kartı dağıttı. Bu, İranlılar için bir ilk. İran Merkez Bankası, ilk günde 12 binden fazla müşteriye dağıtılan kredi kartları için üç farklı limit belirledi: 100 milyon riyal (2800 dolar), 300 milyon riyal (8400 dolar) ve en üst limit olarak 500 milyon riyal (14 bin dolar). Bu kartlar, uluslararası kredi kartı şirketleriyle bir ilişkisi olmadan sadece ülke içinde kullanılabilir. Daha önce İran'da sadece banka kartları ve ön ödemeli kartlar kullanılıyordu.

Tekstilde sağlıksız kimyasal denetimi sıkılaştı

Tekstil, ayakkabı, oyuncak ve imitasyon takılarda insan sağlığını tehdit eden güvensiz kimyasallara yönelik piyasa denetimlerine ağırlık verildi. Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin verdiği bilgilere göre, ocak-temmuz döneminde toplam 123 bin 330 tekstil ürünü denetlendi ve bu ürünlerden bin 489'unda güvensizlik tespit edildi. Ürünlerde kanserojen maddelerin yanı sıra risk oluşturan uzun kordon ve başcıkların da denetimi yapıldı. Ayrıca tüketicilerin doğru bilgilendirilmesi için ürün etiketleri kontrol edildi. Ayakkabı grubunda denetlenen 50 bin 872 üründen 199'unda; imitasyon takılarda denetlenen 36 bin 880 üründen 78'inde güvensizlik tespit edildi. Piyasadan toplatılan ürünler için üretici ve ithalatçılara 17 bin 700 lira ile 44 bin 257 lira arasında değişen para cezaları kesildi.

Moody's not düşürdü

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, 15 Temmuz'daki darbe girişiminin ardından 18 Temmuz'da başladığı izleme sonucu, Türkiye'nin uzun vadeli kredi notunu Baa3'ten Ba1'e düşürdü. Karara gerekçe olarak; 'dış finansman yükümlülüklerine yönelik risklerin artmasıyla kurumsal güçler ve büyümenin zayıflaması' gösterildi. Buna karşın not görünümü 'durağan' olarak belirlendi ve "Türkiye'nin büyümeye devam eden büyük ve esnek ekonomisiyle güçlü mali disiplini yansıttığı" kaydedildi. Karar, Türkiye'de tartışma yarattı. Moody's'in bir sonraki potansiyel Türkiye değerlendirmesi 2 Aralık'ta.

Pahalı trafik poliçelerine alternatif

Trafik sigortaları ağustos ayında yüzde 142 oranında zamlanarak sürücülerini zorda bırakmıştı. Tüketicilerin eski trafik poliçelerini istedikleri an iptal edip, daha uygun fiyata buldukları yeni poliçe ile değiştirebilmelerini sağlayan yeni düzenleme ise 1 Ekim itibarıyla yürürlüğe girdi. Yazın 1000 TL değerinde yapılmış olan poliçeler şimdi 600 TL karşılığında yapılacak. İkinci poliçe yaptırımdan sonra talep ile ilk yapılan poliçe iptal edilecek. İptal edilen poliçe sahipleri 1000 TL olan poliçe içinden kullanım süresini çıkartacak ve geri kalan ücreti araç sahibine iade edecek. Araç sahibi bu şekilde kârlı çıkacak. Yeni düzenleme ile araç sahipleri poliçe vadesinden sonraki üç ay içinde bu haklarını iki kere kullanabilme imkânına sahip. Aynı işlem, kasko sigortası için de geçerli.

Doğu ve Güneydoğu'ya dev çağrı merkezi yatırımı

Hükümetin Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya yönelik yatırım ve kalkınma hamlesi ile bölgede çağrı merkezleri için üç yılda 80 milyon liralık yatırım yapılması bekleniyor. Bu yatırımın istihdam olarak karşılığı 8-10 bin kişi arası. Çağrı Merkezleri Derneği (ÇMD) Yönetim Kurulu Başkanı Metin Tarakçı, böylesi hamlelerin bölgede terörün bitmesine katkı sağlayacağını, kalkınma ile teröre desteğin azalacağını belirtti. Tarakçı, teşviklerin fırsat eşitliğinin yaratılması, bölgedeki işsizliğin ve eşitsizliğin giderilmesi için taşıdığı öneme dikkat çekti. Halihazırda bölgenin en fazla çağrı merkezi istihdamı 4 bin küsur çalışanla Erzurum'da.

Reel kesim güven endeksi iyimser

Reel kesim güven endeksi arttı. 2013 ve 2014 yılları boyunca 100 seviyesinin üzerinde kalan endeks, geçen yılın eylül ayında, Aralık 2012'den beri ilk kez bu seviyenin altına inmişti. Endeksin 100 değerinden büyük olması ekonomik faaliyetlerde 'iyimser görünüm', 100'den küçük olması 'kötümser görünüm', 100 olması ise 'istikrarlı görünüm'e işaret ediyor. Bu eylülde endeks, bir önceki aya göre 2.9 puan artışla 106.5 seviyesinde gerçekleşti. Merkez Bankası açıklamasında, "Genel gidişat, son üç aydaki toplam sipariş miktarı, mevcut mamul mal stoku miktarı, gelecek üç aydaki üretim miktarı, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı, sabit sermaye yatırım harcaması ve mevcut toplam sipariş miktarı endeksi artış yönünde etkilerken, gelecek üç aydaki toplam istihdam miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilemiştir" denildi. Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi ise önceki aya göre 4.1 puan artarak 107.1 puan oldu.

Tunceli tasarruf şampiyonu

Türkiye'de kişi başına düşen tasarruf artışı şampiyonu Tunceli oldu. Bankalardaki tasarruf mevduatı hesaplarına göre, Tunceli'yi Ankara, onu da İzmir izliyor. Peki, Tunceli nasıl şampiyon oldu? Şöyle anlatalım: 2015 sonunda Tunceli'de kişi başına düşen tasarruf mevduatı 8 bin 431.3 liraydı. Bu rakam Haziran 2016 sonunda 9 bin 157.5 liraya tırmandı. Yani bir Tuncelili ilk altı ayda hesabına ortalama 726.2 lira daha yatırdı. Bir kişi ayda 121 lira biriktirdi. Aynı dönemde Ankaralılar hesaplarına ortalama 709 lira, İzmirliiler 704.1 lira yatırdı. İstanbullular ise ortalama 588.1 lira biriktirdi. Kişi başı tasarruf liginde en arka sırada Ardahan var. Bir Ardahanlı parasının üzerine sadece 47.1 lira ekleyebildi. Ardahan'ı 50.5 lira ile Gümüşhane, 68.8 lira ile Muş takip etti. Bu rakamlar, BDDK'nın (yurtdışı hariç) verilerine dayanıyor.

AB'nin tekstil ithalatı arttı

Avrupa Birliği'nin (AB-28), bu yılın ilk altı ayında birlik dışı ülkelerden yaptığı tekstil ithalatı yüzde 3.4 arttı. En büyük dört tedarikçi (Çin, Türkiye, Hindistan ve Pakistan) ve Japonya, yüzde 2.9 ile yüzde 8.8 aralığında pozitif yönlü büyüme hızı kaydederken; ABD, Güney Kore, İsviçre, Mısır, Tayvan ve Endonezya bu dönemde düşüş yaşadı. Hazır giyim ithalatında ise yüzde 1.9'luk ufak bir yükseliş söz konusu. Yaklaşık yüzde 75'lik bir artış ile Myanmar, AB'nin hazır giyim tedarikçileri arasında Hong Kong'dan hemen sonra 15. sırayı aldı. Tekstil satışları ise önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında daha durgun (+yüzde 0.5) durumda. AB'nin ilk 10 müşterisi arasında sadece Fas (+yüzde 6.5) ve Ukrayna (+yüzde 16) ile önemli büyüme kaydetti. AB'nin ABD, Türkiye, Japonya ve Hong Kong'a yaptığı ihracat bu dönemde düşerken, İsviçre ve Rusya'ya satışları aynı seviyede kaldı.

Tanzanya yabancı yatırım bekliyor

Tanzanya tekstil ve hazır giyim sektörü, yabancı alıcılar için önemli bir tedarik merkezi olma potansiyeline sahip. Tekstil Geliştirme Birliği (TDU) de, ülkeyi 'Afrika'da konfeksiyon üretilecek en iyi yer' olarak değerlendiriyor. Dünyanın en büyük organik pamuk üreticilerinden Tanzanya; AB, ABD ve Güney Afrika'ya gümrüksüz erişime sahip. Sosyal ve politik istikrarı, temiz çevresi ve taşımacılık altyapısıyla da dikkat çeken ülkeyi, İngilizce konuşabilen ucuz işgücü daha da cazip hale getiriyor. Ancak ülkenin hazır giyim sanayinin büyüklüğü ve sunduğu ürünler sınırlı; bu alanda deneyimi de yetersiz. Haliyle hazır giyim ihracatı yüksek değil. Fakat ülke tekstilcilerinin örme makinelerine yaptığı yatırımlar örme giyim ihracatını artırmaya başladı.

OECD bölgesinde yıllık enflasyon düşüşte

OECD bölgesinde yıllık enflasyon Haziran 2016'da yüzde 0.9 iken, Temmuz 2016'da yüzde 0.8'e düştü. Temmuz itibarıyla enerji fiyatları yüzde 7.8 düşerken, gıda fiyatları enflasyonu yüzde 6.1 oranında arttı. Gıda ve enerji haricinde yıllık enflasyon bu ayda yüzde 1.8 olarak gerçekleşti. Euro Bölgesi'nde yıllık enflasyon haziran ayında yüzde 0.1 iken, temmuz ayında yüzde 0.2'ye çıktı. Gıda ve enerji hariç Euro Bölgesi'ndeki yıllık enflasyon yüzde 0.9'da sabit kaldı. G20 bölgesinde ise yıllık enflasyon haziran ayında yüzde 2.3'ten temmuz ayında yüzde 2.2'ye düştü. OECD üyesi olmayan ülkeler arasında ise, yıllık enflasyon düşüş eğiliminde; Suudi Arabistan'da yüzde 4.1'den yüzde 3.8'e, Rusya'da yüzde 7.5'den yüzde 7.2'ye, Endonezya'da yüzde 3.5'ten yüzde 3.2'ye, Brezilya'da yüzde 8.8'den yüzde 8.7'ye ve Çin'de yüzde 1.9'dan yüzde 1.8'e düştü. Güney Afrika'da yıllık enflasyon yüzde 6.5 ile dört ay boyunca için sabit kalırken, Hindistan'da yüzde 6.1'den yüzde 6.5'e yükseldi.

Bangladeş pamukta liderliğe yürüyor

Avustralya Ticaret ve Yatırım Komisyonu'na (Austrade) göre, Bangladeş önümüzdeki dört yıl içinde dünyanın en büyük pamuk ithalatçısı olarak Çin'i geçecek. Halihazırda dünyanın en büyük ikinci pamuk ithalatçısı olan Bangladeş, 0.1 milyon balya pamuk üretiyor ve yılda 6 milyon balyanın üzerinde pamuk ithalatı yapıyor. Dünyanın en büyük dördüncü pamuk ihracatçısı Avustralya için, Bangladeş önemli bir pazar. Avustralya, gelecekteki işbirliklerini araştırmak için de bu ülkeye temsilcilerini göndermişti. Avustralya limanlarından Asya ülkelerine nakliyenin kısa sürede yapılabilmesi, önemli bir avantaj.

Cırt cırt bantta anti-damping vergisine devam

Hindistan, Çin'den dar dokuma kumaş-cırt cırt bant ithalatında anti-damping vergisini 5 yıl daha uzatma kararı aldı. Bu ürünler, giyim eşyası üretiminde, ayakkabılarda, bavul ve çantalarda, oyuncaklarda, otomobil döşemelerinde ve diğer sanayi dallarında kullanılıyor. Söz konusu ürünlerdeki anti-damping vergisi, kilo başına 1.87 dolar. Hindistan Gelir İdaresi, anti-damping vergisini daha önce de 5 yıllığına uzatmıştı.

Güneydoğu pamuğuna kalite standardı

Pamukta kalite standartlarının yükseltilmesini öngören Pamuk Lifi Üretiminde Bölgesel Sınai İşbirliği Projesi, 7 milyon Euro yatırımla Diyarbakır ve Şanlıurfa'da hayata geçiriliyor. GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün hazırladığı ve Avrupa Birliği'nin onayladığı projenin başarısı, pamuk çırçır üreticilerinin rekabet gücünün artması ve üretim kalitesine bağlı olarak iplik üreticileri ve tekstil sektörüne yüksek katma değer sağlanması anlamına geliyor. 2013 TÜİK verilerine göre, Türkiye pamuk üretiminde 450 bin 890 hektar ekim alanı, 2 milyon 250 bin ton kütlü, 877 bin 500 ton lifli pamuk üretimiyle, dünyada 8'inci sırada geliyor.

AB'nin Küba ile yakınlaşma gayreti

Avrupa Komisyonu, Küba ile siyasi diyalog ve işbirliği geliştirmeye çalışıyor. Bu hedefle, Küba ile Siyasi Diyalog ve İşbirliği Anlaşması'nın (PDCA) imzalanması önerisi Konsey'e sunuldu. Söz konusu anlaşmanın, Küba'nın ekonomik ve sosyal modernizasyon sürecini desteklemek, sürdürülebilir kalkınma, demokrasi ve insan haklarını geliştirmek, küresel zorluklar için ortak çözümler aramak üzere yeni yollar açması bekleniyor. Bu arada, AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini, AB'nin 1996 tarihli Küba hakkında ortak görüşünü resmen iptal etme önerisini Konsey'e sundu. Konsey'in bu iki kararı kabul etmesi ve PDCA'nın uygulanması, AB-Küba ilişkilerinde dönüm noktası olacak.

AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini

Moda Haftası'nda çevre vurgusu

Tasarımcıların 2017 İlkbahar/Yaz koleksiyonlarını sergilediği 23'üncü Hong Kong Moda Haftası, 68 farklı ülke ve bölgeden 13 bin alıcıyı ağırladı. Bu yılki moda şovuna, son dijital baskı teknolojisi ve çevre dostu tekstil teknolojisinin gösterildiği bir alan da eklendi. 'Ürün Geliştirmeden İmalat Sürecine Kadar Modanın Sürdürülebilirliği' konulu bir seminer de, sektör temsilcilerine sürdürülebilirlikle ilgili fikir verdi. Dört gün süren fuar moda endüstrisi için iş fırsatları yarattı.

AB'de tekstilin ilk 6 ayı

Avrupa Birliği (AB-28) tekstil sanayinin 2016'nın ilk altı aylık dönemindeki iyi performansı, hazır giyim sektörünün ani düşüşünü dengeledi. Üretim, hazır giyimde yüzde 2.8, suni elyafta ise yüzde 2.5 oranında düşerken, tekstilde yüzde 2.5 arttı. Temmuz verileri de bu eğilimi doğruladı. Benzer şekilde, firmaların ciro gelişimi tekstilde yüzde 2.7 artarken, hazır giyimde hafif gerilemeye uğradı; 2015'in ilk yarıyla ile karşılaştırıldığında yüzde 0.6 düştü. Perakende satış ise iki yıldır devam ettirdiği büyüme hızına karşın söz konusu dönemde durgun bir seyir izledi ve yüzde 0.05 düştü. Satışlar Bulgaristan, Estonya, Macaristan, Polonya ve Romanya'da çift haneli büyüme hızları ile genişlerken; Belçika, Fransa, Finlandiya ve Birleşik Krallık'ta düştü; Danimarka ve Hollanda'da ise sabit kaldı. Tekstil sektöründe istihdam, 2003 başlarından bu yana süren istikrarlı gelişimine devam etti; geçen yarıyla göre yüzde 4.3 artış gösterdi. Hazır giyim sektöründe istihdam da yüzde 0.7'lik bir artış yakaladı.

G20'nin GSYH'si istikrarlı büyüdü

G20 bölgesinde Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla'nın (GSYH) büyümesi, 2016'nın ikinci çeyreğinde, bir önceki yılın aynı dönemine göre, yine yüzde 2.9 ile sabit kaldı. Hindistan ve Çin, sırasıyla yüzde 7.1 ve yüzde 6.7 ile en yüksek büyüme oranlarını yakalarken, Brezilya yüzde -3.8 ile en düşük büyümeyi kaydetti. GSYH, Brezilya'da yüzde 0.6 oranında küçüldü. Bu, geçen çeyreğe göre biraz daha yüksek (yüzde -0.4), ama 2015'deki küçülmeye göre oldukça aşağıda bir değer. Çin'de büyüme yüzde 1.2'den 1.8'e çıkarken, Hindistan'da

yüzde 2'den yüzde 1.4'e geriledi. Türkiye'de bu oran yüzde 0.7'den yüzde 0.3'e düştü. Euro Bölgesi'ndeki büyüme ise, büyük ülke ekonomilerindeki yavaşlama ile yüzde 0.5'ten yüzde 0.3'e düştü.

Herkese sosyal koruma için güç birliği

Dünyadaki herkese sosyal koruma sağlamak için dünya liderleri ile Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Dünya Bankası Grubu güçlerini birleştiriyor. Geçen eylülde New York'ta yapılan Birleşmiş Milletler Genel Kurul toplantılarında açıklanan Evrensel Sosyal Koruma için Global Ortaklık girişimi, ülkelerin yoksul ve hassas nüfus gruplarının desteklenmesini sağlayacak sistemlerin oluşturulmasını hedefliyor. Dünya Bankası Grup Başkanı Jim Yong Kim, sosyal korumanın yoksulluğu azaltmak, cinsiyet eşitliğini geliştirmek, ekonomik farklılıkları düşürmek ve iyi işleri teşvik etmek için bir araç olduğunu söyledi. Kuruluşun, 2030'da aşırı yoksulluğu sona erdirmeye hedefi bulunuyor. ILO Genel Müdürü Guy Ryder da, evrensel sosyal koruma sağlayan ülkelerin sayısını, bu ülkeleri desteklemek suretiyle artırmak istediklerini belirtti. ILO tahminlerine göre, çok sayıda orta gelir seviyesinde ülkede, çocuklar, anneler ve yaşlılar dahil tüm hassas nüfus grupları için tam sosyal koruma paketinin maliyeti GSYH'nın yüzde 1-5'i arasında.

AB'den Myanmar'da işçi haklarına destek

Myanmar'da Temel İşçi Haklarını ve Uygulamalarını Destekleme Girişimi'nin ikinci paydaşlar toplantısı Myanmar'ın

Yangon şehrinde düzenlendi. Sosyal ortaklar ve diğer aktörler, girişimin amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olarak şimdiye kadar kaydedilen ilerlemeyi ve sonraki safhaları görüştüler. Avrupa Birliği ticaret politikasının daha sorumlu ve daha sürdürülebilir olmasını sağlamayı amaçlayan 'Herkes için Ticaret' stratejisi kapsamındaki taahhütlerini ve insana yakışır işleri teşvik etme kararını uygulamaya geçiriyor. Myanmar hükümeti, ABD, Danimarka, Japonya ve Uluslararası Çalışma Örgütü ile birlikte Myanmar'daki ortak girişime aktif olarak katılıyor.

Kamboçya asgari ücreti artırıyor

Kamboçya hükümeti, konfeksiyon ve ayakkabı işçileri için asgari ücreti yükseltme kararı aldı. Ülkenin Çalışma ve Mesleki Eğitim Bakanlığı, asgari ücretin 2017 başından geçerli olmak üzere yüzde 9.2 artışla ayda 153 dolara yükseltildiğini açıkladı. İşçi sendikaları 171 dolar talep etmişti. Ülkede dört yıl önce asgari ücret 80 doların bile altındaydı. Konfeksiyon ve ayakkabı sanayii, Kamboçya'nın en büyük ihracat geliri sağlayan sektörü. 700'ün üzerinde fabrikada yaklaşık 700 bin kişi istihdam ediliyor. Kamboçya, 2015'te ABD'ye ve Avrupa'ya 7 milyar dolar değerinde ihracat yaptı. Bangladeş ve Vietnam gibi düşük maliyetli diğer üretim merkezleriyle rekabet baskısı sebebiyle, Kamboçya'da ücretler uluslararası standartlara göre düşük seyrediyor.

Hindistan'da 'yüksek ücret' talebiyle grev

Milyonlarca Hintli işçi daha yüksek ücret mücadelesi için greve çıktı. 10 işçi sendikasının çağrısıyla eylül başında gerçekleşen genel greve, otomotiv, elektronik, maden, mühendislik, petrol, savunma, tekstil ve konfeksiyon, gemi sökümü, telekom, nakliye, liman ve rihtim, eğitim ve finans sektörleri dahil olmak üzere kamu ve özel sektör işçileri katıldı. Kamu sektörü işçileri de eyleme katıldıkları için bazı eyaletlerde devlet bankaları ve enerji santralleri kapandı ve toplu taşıma durdu. İşçi sendikaları günlük 692 rupe asgari ücret, evrensel sosyal güvenlik sistemi ve ülkenin demiryolu, sigorta ve savunma sanayilerinde yabancı yatırımların yasaklanmasını talep etti.

OECD birim işgücü maliyeti arttı

OECD ülkelerinde birim işgücü maliyeti artışı, 2016'nın birinci çeyreğindeki yüzde 0.1'e kıyasla artarak ikinci çeyrekte yüzde 0.5 oldu. ABD'de birim işgücü maliyeti ikinci çeyrekte güçlü bir şekilde yüzde 0.9 oranında arttı. İngiltere'de de birim işgücü maliyeti kuvvetli bir artış gösterdi, artış oranı yüzde 0.2'den yüzde 1.2'ye çıktı. Japonya'da ise birim işgücü maliyeti, birinci çeyrekte yüzde 0.3'lük düşüşün ardından ikinci çeyrekte aynı seviyede kaldı. Euro alanında ise birim işgücü maliyeti birinci çeyrekteki yüzde 0.1'e göre az bir farkla ikinci çeyrekte yüzde 0.2 artış kaydetti.

Dünyada genç işsizliği yükselişte

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), dünyadaki genç işsizliği oranının 2016'da yüzde 13.1'e ulaşacağını ve 2017'de de bu seviyede kalacağını tahmin ediyor. Geçen yıl bu oran yüzde 12.9 olmuştu. 'Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm 2016, Genç İstihdamında Eğilimler' başlıklı yeni ILO raporu, işsiz gençlerin sayısının bu sene yarım milyon kişi artarak 71 milyona ulaşacağını öngörüyor. Bu yüksek artış üç yıldır ilk defa yaşanıyor. Daha kaygı verici olan; çoğunlukla gelişmekte olan ülkelerde, iş sahibi olduğu halde aşırı veya orta düzey yoksulluk içinde yaşayan gençlerin sayısı: 156 milyon, ki bu dünyada çalışan gençlerin yüzde 37.7'si anlamına geliyor. Bu oran, çalışan yetişkinlerde yüzde 26 seviyesinde. Veriler, 2030 yılına kadar dünyada yoksulluğu sona erdirmeye hedefine ulaşmanın güçlüğünü gösteriyor: ILO Genel Müdür Yardımcısı Deborah Greenfield, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve insana yakışır iş hedeflerini gerçekleştirmek için çabaların iki katına çıkarılması gerektiğini vurguladı.

Kırgızistan hedefe doğru

İndüstriAll Global İşçi Sendikası ile Kırgızistan Tekstil İşçileri Sendikası, 5 Eylül'de başkent Bişkek'te bir araya gelerek, tekstil ve konfeksiyon sanayiindeki bölgesel eğilimleri inceledi ve işçi sendikalarının örgütlenme kapasitesi üzerindeki etkilerini tartıştı. Tekstil İşçileri Sendikası Başkanı Almash Zharkynbaeva, 150 bin işçi istihdam eden sektörün, ağırlıklı olarak Rusya'ya ve Kazakistan'a ihracat yaptığını belirtti. Üretim küçük ölçekli binlerce işletmeye dağılmış olduğu için, ülkede henüz büyük global markalar bulunmuyor. Kurulacak TeknoPark ile sanayinin üretim kapasitesinin artırılması ve global markaların Kırgızistan'a çekilmesi hedefleniyor. İndüstriAll'un Tekstil ve Konfeksiyon Müdürü Christina Hajagos-Clausen, büyük markalar ülkeye gelmeden önce tekstil ve konfeksiyon işçilerinin, tedarik zincirlerinin nasıl çalıştığını ve işçi sendikalarının çalışma şartlarının iyileştirilmesinde sağladığı katkısı anlamalarının önemli olduğunu vurguladı.

Kadın işçilerin doğum izni mücadelesi

Filipinler'de kadın işçiler 120 gün doğum izni talep ediyor. Bunu öngören yasa tasarısı konusunda, Kadın, Çocuk, Aile İlişkileri ve Cinsiyet Eşitliği Komitesi'nin çağrısı ile gerçekleşen kamu dinleme toplantısına İndüstriAll'a üye kadın işçiler de katıldı. Devlet kurumları, işçi, işveren, sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşların katıldığı toplantıda, temsilcilerin çoğu daha uzun süreli doğum iznine destek verdi. İndüstriAll üyesi Filipinli kadın işçi temsilcileri, ülkenin dünya standartlarında verimlilik ve küresel rekabet gücü için çaba sarf ettiğini, ancak anneliğin korunmasına ilişkin konularda olumsuz bir sicili olduğuna dikkat çekti. Temsilciler, mevcut yasanın uluslararası standartlar, özellikle ILO'nun 183 Sayılı Sözleşmesi ile uyumlu olmadığını, komşu Asya ülkeleri dahil pek çok ülkenin gerisinde kaldığını belirtti.

Arjantinli işçinin başkaldırısı

Arjantin'de üç gün boyunca 200 bin Arjantinli işçi, yüksek fiyat artışlarına ve işten çıkarmalara karşı yürüyüş yaptı. 2 Eylül'de sokağa çıkan Enerji, Sanayi ve Hizmet İşçileri Federasyonu (FeTIA) üyeleri ülke çapında eylemler düzenledi. Arjantin Ekonomi Politikaları Merkezi'nin (CEPA) bir raporuna göre, Aralık 2015 ile Mart 2016 arasında 141 bin 542 kamu ve özel sektör çalışanı işten çıkarıldı, sürekli olarak daha fazla kişi de işini kaybediyor. Ülkenin yeni devlet başkanı Mauricio Macri, ekonomiyi tekrar canlandırmaya çalışıyor.

Sümerbank'a vefa projesi 'BİR OKUDULAR BİN DOKUDULAR'

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, Sümerbank ve Sümerbank çalışanlarını konu alan özgün bir kitap ve belgesel hazırladı. Cumhuriyet'in bu öncü kurumuna vefa niteliğindeki 'Bir Okudular Bin Dokudular' projesi, sanayi tarihine bırakılmış etkileyici bir not.

Türkiye bugün dünyanın en güçlü 20 ekonomisinden biri. Sermaye birikimi ve sanayisiyle bir cazibe merkezi artık. Ama bugünlere kolay gelinmedi. Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın (TTSİS), Bahçeşehir Üniversitesi işbirliği ile hayata geçirdiği kitap ve belgesel projesi 'Bir Okudular Bin Dokudular', bizi bu yolculuğun en başına götürüyor.

Ekonominin tükendiği, değerlerin sifıra yaklaştığı savaş yorgunu 1920'lerden başlıyor bu yolculuk. Ve o yoldaki hemen her kilometre taşının üzerinde Sümerbank'ın adı yazıyor.

Bir Cumhuriyet kurumu olan Sümerbank, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin sanayileşmesini sağlamak, temel sanayi dallarında kurumlar oluşturmak,

Atatürk bir Sümerbank fabrikasında...

vatandaşların ihtiyaçlarını karşılamak ve ülkenin her bölgesine iş, aş ve görgü götürmek üzere 1933 yılında kuruldu. Sloganı, "Sanayide devlet"ti.

Cumhuriyetin o erken dönemlerinde, büyük imkânsızlıklara rağmen Sümerbank bursu ile gençler yurtdışına eğitime gönderildi, tahsillerini tamamladıktan sonra büyük bir şevkle ülkelerine döndüler. Fabrikalarda idealist bir anlayışla çalıştılar, gittikleri kasabaların, kentlerin sosyal yaşamlarını değiştirdiler.

Bu noktada proje, Sümerbank'ı ve adını yaşatan Sümerbank çalışanlarının gelişimini anlatmakla kalmadı;

1930'lardan itibaren Türkiye'de sanayinin gelişimini de belgeleyen bir içeriğe sahip oldu. Zira Sümerbanklılar Türkiye'nin tekstil sektörünü kurdular ama etkileri bununla sınırlı kalmadı. Konfeksiyonda, seramikte, ayakkabıcılıkta, dericilikte, halıcılıkta, otomotivde, porselende, özetle Türkiye'nin büyümesinin motorları olan bütün sektörlerde iz bıraktılar.

Aylar süren çalışma

Kitap ve belgesel hayata geçirilirken, bütün bu çalışmaların odak noktasındaki -her kademedен- 178 Sümerbank çalışanı ile görüşüldü, 200 saati bulan çekimler yapıldı.

Kitapta, Osmanlı'nın son dönemlerinden Sümerbank'ın

Mustafa Kemal Atatürk ve beraberindeki heyet, Nazilli Basma Fabrikası'nın açılışında

Sümerbank bursuyla ABD'de tekstil eğitimi alan Akın Eraydın

1962 yılında Oktay Çulcuoğlu ve sınıf arkadaşları yurtdışı eğitiminde

Sümerbank mühendislerinin Rusya gezisi

Sümerbank fabrikasında kadın çalışan

kaparısına kadar olan zaman dilimi içerisindeki seyri, veriler ve tarihsel bilgilerle aktarılmaya çalışıldı. Bu süreç hayli zorlayıcıydı, çünkü her bölüm başı başına kitap olabilecek derinlikteydi.

Ve nihayetinde bütün bu bilgi birikimi, Türkiye'nin kendi alanında önde gelen isimlerinin görüşleriyle harmanlandı.

Sümerbank olmasaydı ne olurdu?

“Ya Sümerbank olmasaydı?” sorusunun yöneltildiği isimlerden, vaktinde Sümerbank bursiyeri bir genel müdür ile çalışmış ve ona çıraklık etmiş olan TTSİS Yönetim Kurulu Başkanı Muharrem Kayhan, bu soruya “Sümerbank olmasaydı Türkiye’de özel sektör bu hızla gelişmezdi” yanıtını verdi. “Türkiye’de ilk özel sektör tekstil fabrikaları 1950’lerde başladı. Türkiye için en çok katma değer yaratan ve az gelişmişlikten ülkeyi kurtaracak bir sektörün gelişiminin 20 yıl geriye bırakıldığını düşünüyoruz. Daha sonra ekonomik gelişmenin biraz da geometrik hatta logaritmik

Sümerbank fabrikalarının açılışları çok görkemliydi. Nazilli Basma Fabrikası'nın açılışında ilçe halkı Atatürk'ü büyük coşkuyla karşılamıştı.

Sümerbank fabrikaları, kadınları çalışma hayatına kattı.

Titiz çalışmaları ile kadınların sayısı tekstil sektöründe giderek arttı.

200

BELGESEL İÇİN YAPILAN ÇEKİM SAATİ

Sümerbank defilesi

Sümerbank Nazilli Yerleşkesi Hastanesi sağlık personeli.

Sümerbank'ın ürettiği çizgili kumaş bir döneme damgasını vuran ürünlerden.

İhsan Hulusi ve Sümerbank reklamları bir dönemin sembolüydü.

Sümerspor ve Rıdvan Dilmən

gelişmesini düşünürseniz, bu 20 sene asırlar demek” diyen Kayhan, “Biraz iddialı olsa da bunu söylemekten çekinmeyeceğim: Sümerbank’ın olması, bu örnekleri ve insan kitlesini yaratması bütün Türkiye sanayisinin temelidir” dedi.

Sümerbank Genel Müdür Yardımcısı Ertan Yülek bu soruyu, “Sümerbank olmasaydı, Türkiye’nin sanayileşmesi daha geç olurdu. Yeniliklere daha kapalı olurdu; çünkü tekstil yeniliktir” şeklinde yanıtladı.

Sümerbank’ı bir “yönetici yetiştirme programı” olarak tarif eden

178

PROJE KAPSAMINDA GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI

Bir Sümerbank fabrikasında kadın çalışan

Sümerbank Fabrika Satış Mağazası

Sümerbank Genel Müdürlük binası

Sümerbank Kayseri Bez Fabrikası

Sümerbank'ın Ankara'daki Genel Müdürlük Binası

siyasetçi-yazar Yılmaz Karakoyunlu ise, “Türkiye’de endüstri için yüksek kalitede üst düzey yönetici yetiştirmede Sümerbank örnek olaydır. Sümerbank olmasaydı Türk sanayisini başlatan, geliştiren yöneticiler, insan kaynağı bu kadar kısa sürede ve bu düzeyde gelişemezdi” ifadesini kullandı.

İzleri hâlâ canlı

Günümüzün güçlü tekstil ve hazır giyim sektöründe, Sümerbank bir şekilde yaşamını sürdürmeye devam ediyor. Sümerbank’ın attığı temelle büyüyen tekstil sektörü, Türkiye’nin her yıl ortalama 15-16 milyar dolar dış ticaret fazlası veren

en büyük imalat dalı haline geldi. Yüzde 40 kadın çalışanıyla, ülke sathına yayılmış entegre üretimiyle, dünyada sektörel anlamda söz sahibi olan yegâne sanayi artık.

Eğitim-araştırma faaliyetlerine yönelik çok sayıda projeyi destekleyen, üniversite-sanayi işbirliği ile araştırma, rapor ve yayınlar hazırlayan TTSİS, bu kapsamda Sümerbank’a vefa borcunu bir nebze ödeyebilmek için Sümerbanklılara bu kitabı ve belgeseli armağan etti.

Sümerbank’ın yetiştirdiği insan kalitesini, çevresine olan sosyal etkilerini hâlâ bugün büyük bir takdirle anıyoruz.

Sümerbank Nazilli Basma Fabrikası büyük bir desen arşivine sahip.

MUHAMREM KAYHAN: SÜMERBANK'IN İZLERİ HÂLÂ KUVVETLİ

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Başkanı Muharrem Kayhan, büyük emeklerle hazırlanan Sümerbank kitabı ve belgeseli için, “Bu, tekstil sektörü için bir vefa projesidir” yorumunu yaptı. Kayhan, Sümerbank'ın Türkiye'de bıraktığı izlerin hâlâ devam ettiğini söylüyor.

TTSİS Başkanı Muharrem Kayhan

Geçtiğimiz eylül ayında NTV'deki '10'da Ekonomi' programının konuğu olan Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Yönetim Kurulu Başkanı Muharrem Kayhan, DYG Ekonomi Grup Başkanı Servet Yıldırım ve NTV Ekonomi Danışmanı Mahfi Eğilmez'e sendikanın 'Bir Okudular Bin Dokudular' projesini anlattı.

Sümerbank'ın hem sınai hem sosyal yönüyle Türkiye'nin dönüşümünün simgesi olduğunu belirten Kayhan, üstelik bu dönüşümün dünya 1929 ekonomik buhranı ile mücadele ederken başladığını hatırlattı: “Osmanlı en uzun yüzyılından çıkmış; harpler, mağlubiyetler... İmparatorluk küçülüyor, parçalanıyor. Akabinde Kurtuluş Savaşı veriliyor. Arkasından dünya büyük bir ekonomik bunalıma giriyor. Bu sırada Atatürk ekonomik gelişmeyi ön plana koyuyor; Sümerbank ve İş Bankası

eliyle başlatıldığını ve Sümerbank burslarıyla yetişenlerin tekstil, hatta özel sektörün kurucuları ve ilk yöneticileri olduğunu belirtti. “(Sümerbank burslarıyla) Cumhuriyet'in 800 çocuğu yurtdışına gönderildi ve sanattan bilime Türkiye'ye damgalarını vurdular”

olarak yurtdışına gidip geldi. Bu kişiler daha sonra özel sektöre girdiler. “İnanılmaz bir sosyal, beşeri, sınai katkı” diyor Kayhan ve Sümerbank'ın yurdun çeşitli yerlerinde kurduğu işletmelerin o bölgelerin sosyal ve sınai hayatının merkezi haline geldiğini belirtiyor; “Örneğin; Nazilli

“Sümerbank burslarıyla Cumhuriyet'in 800 çocuğu yurtdışına gönderildi ve sanattan bilime Türkiye'ye damgalarını vurdular.”

gibi Türkiye'ye asırlarca damgalarını vuracağını iddia ettiğimiz girişimleri başlatıyor.”

“Sümerbank burslarıyla yetişenler sektörü kurdu”

Sendika olarak Bahçeşehir Üniversitesi ile beraber hayata geçirdikleri Sümerbank belgeseli ve kitabı için “Tekstil sanayiinin vefa projesi” ifadesini kullanan Kayhan, Türkiye'de tekstil sanayiinin devlet

diyen Muharrem Kayhan, şöyle devam etti: “1935'lerden sonra Sümerbank yüzlerce insanı yurtdışına gönderiyor, mühendislik, tekstil eğitimi veriyor ve Türk tekstil sanayiini kuruyor. Tekstil sanayiinde, sonrasında da otomotiv, demir-çelik gibi sanayilerde o bursların belirgin damgası var.”

Söz gelimi; 1930'larda ilk Sümerbank işletmeleri kurulurken 50 teknisyen Rusya'ya gönderilmişti. 1980'lere kadar bursiyerler devamlı

basma fabrikası... Bu, günümüzde örneği ancak Çin'de görülen bir sınai kombina. İçinde kreşi var, tren istasyonu var, sinema-tiyatro salonu var, hastanesi var, eğitim salonu var, yatakhaneleri var, bekâr mühendis lojmanları var.”

“Sümerbank'ın izleri hâlâ kuvvetli”

Sümerbank'ın mağazacılıktaki öncü rolünü de aktaran Kayhan, “400 tane çalışan mağazası vardı. Hiçbir şey olmayan yerlere pijamayı, basmayı, ayakkabıyı götürdüler. Bugün Türkiye'de 400'ün üzerinde mağazası olan perakende grubu ikidir, üçtür herhalde. 80'lerin başında ise 400 mağazaydı.”

Sümerbank işlevini tamamlayarak, 1980'lerden itibaren kapatıldı. “Bütün KİT'lerin başına gelmesi mukadder olan bir şey diyelim; 80 sonrasında rekabetçi şartlarında bir devlet işletmesinin çalışması hakikaten mümkün değildi” diyen Kayhan, “Bir devrin sonu ama izleri hâlâ kuvvetli ve devam ediyor” tespitini yapıyor.

Rusya ile düzelme 2017 baharında hissedilecek

Uçak krizinin ardından Erdoğan'la Putin'in ilk defa yüz yüze görüşmesiyle Rusya ile Türkiye arasında bahar havası esmeye başladı. Ekonomik ilişkiler bu görüşme sonrasında toparlanmaya başlarken, uzmanlar ilişkilerin emarelerinin 2017 baharında 'hissedilir' seviyelere geleceğini belirtiyor.

Türkiye ve Rusya'nın yeniden el sıkışması, iyimser bir hava estiriyor.

Uçak krizi ve 15 Temmuz darbe girişiminin ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in ağustos ayında ilk kez bir araya gelmesi sonrası, gözler iki ülke arasında bıçak gibi kesilen ekonomik ilişkilere çevrildi. Yaş meyve sebzedden turizme, deriden hazır giyime tüm sektörlerin büyük darbe yediği bu süreçte, iki liderin yeniden dostluk mesajları vermesiyle az da olsa hareketlilik başladı. Tabii ki her sektörün bugünden yarına düzeldiğini söylemek gerçekçi olmaz. Fakat en kötüsünün geride kaldığını dile getiren sektörün önde gelenleri, ekonomik ilişkilerde hissedilir gelişmeler için 2017 baharını işaret ediyor.

Deride süreç yavaş işliyor

Rusya ile krizin aslında uçak krizinden önce başladığını söyleyen Türkiye Deri Konfeksiyoncuları Derneği (TDKD) Başkanı Yakup Teleke, tarih olarak 2014'ü gösteriyor. "Ukrayna krizi sonrasında ve petrol fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak Ruble'de yaşanan dolara karşı yüzde 50'yi aşkın değer kaybı sonrasında Rus tüketicilerin gelirinde ve ithal ürünleri satın alma gücündeki düşüşün etkisiyle Rusya'ya deri ve deri mamulleri ihracatımız düşüşe geçmişti" diyen Teleke, 2014 sonunda 540 milyon dolardan 230 milyon dolara düşen bir skaladan bahsediyor.

TDKD Başkanı Yakup Teleke

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Rus lider Putin ile birlikte.

Uçak krizi sonrasında ise kalan kısım neredeyse sıfırlandı. Bunun yanı sıra Rusya'nın kürk ve süt ürünlerine getirdiği stok takibine yönelik elektronik çip uygulamasının olumsuz etkileri beklenirken, Rusya gümrüklerinde yaşanan tarife dışı engellerin etkilerini devam ettirdiğini söyleyen Teleke, üreticilerin işletme sermayesi kayıpları ve bankacılık kesiminin sektöre karşı olumsuz tutumu nedeniyle üretim için gerekli finansmana erişemediklerini aktarıyor. "Kriz döneminde kaybettiği nitelikli işgücünü tekrar cazbetmede de önemli sorunlar yaşanıyor" şeklinde konuşan Teleke, "Kriz sonrasında kayda değer bir hareketlenme olduğunu söylemek için henüz erken" diyor.

İlk emareler geldi, ama...

15 Temmuz darbe girişiminden

sonra, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Putin'le görüşmesinin ardından iki ülke için yeniden dostluk rüzgârları esmeye başladı. Bu paralelde ilk hareketlenmenin güney sahillerinde başladığını gözlemlediklerini kaydeden Türkiye Deri Sanayicileri Derneği Başkanı Emre Matraş, bu olumlu başlangıcın devam etmesi halinde daha güçlü etkileri 2017 Nisan ve Haziran ayları arasında hissetmeye başlayacaklarını anlatıyor. "İki ülke ilişkilerinin toparlanmaya başlaması umut vermekle birlikte, sadece bu eski ticari hacme dönüşmesi için yeterli olmayabilir. Rusya'nın da kendi içinde problemleri

DSG Başkanı Emre Matraş

TÜRK AKIMI TAMAM, SIRADA DİĞER ALANLAR VAR

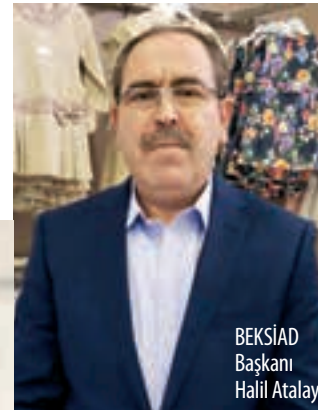
15 Temmuz sonrası Türkiye ile Rusya arasında başlayan ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Rusya ziyaretiyle ilerleyen yakınlaşma, son olarak Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in İstanbul

ziyareti ile iyice pekişti. Rus liderin, ekim ayındaki Dünya Enerji Kongresi vesilesiyle yaptığı ziyarette, Türkiye ve Rusya, Karadeniz'in altından geçerek Rus gazını doğrudan Türkiye'ye taşıyacak Türk

var. Ekonomisi iyi durumda değil. Ruble'nin değer kaybının stabil olması gerekir ki, Rusya ile ticaret yapan ülkeler gerçek ticari hacimlere ulaşabilsinler.

Sadece iki ülke arasındaki ilişkiler değil de, global olarak ve biraz da coğrafyamız özelinde değerlendirecek olursak, en kötüsünün geride kaldığını düşünmek yanlış olmaz" diyen Matraş, iki ülke arasında ilerleyen dönemlerde daha güçlü bir işbirliği olacağını ise altını çiziyor.

BEKSİAD Başkanı Halil Atalay

Bebeciler süreçten memnun

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin özellikle son 20 yılda Rusya ile çok iyi ilişkiler kurduğu herkesin malumu... Rusya'nın

bu bağlamda bebe ve çocuk konfeksiyonunda özellikle Türk ürünlerini tercih ettiğini dile getiren Bebe Çocuk Konfeksiyonu Sektörü Sanayici ve İşadamları Derneği (BEKSİAD) Başkanı Halil Atalay,

ilişkilerinin geçen yılki kriz sonrası bıçak gibi kesildiğini belirtiyor. "Rusya nitelik ve kapasite anlamında ticari hacmi çok yüksek olan bir ülke. Dolayısıyla bu ülke ile ticari ilişkilerimizin kesilmesi bize büyük bir sıkıntı vermişti. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın bu ülkeyi ziyareti sonrası yaşanan olumlu hava, kendi sektörümüzde hemen hissedildi. Yakın zamanda Rusya'dan çok ciddi alıcılar bekliyoruz. İlişkilerin düzelmesi ile hem kendi sektörümüzde hem diğer sektörlerde olumlu gelişmelerin olacağını tahmin ediyoruz" diyen Atalay, Bursa'nın bebe ve çocuk konfeksiyonunda Türkiye'nin öncü kentlerinden olduğunu söylüyor.

E-ticaret vurgusu

Öte yandan ürünlerinin çoğunun 'Made in Turkey' etiketiyle dünyanın dört bir yanına satıldığını söyleyen BEKSİAD Başkanı Halil Atalay, bununla beraber Uzakdoğu'ya ulaşamadıklarını aktarıyor.

"Tüm İslam alemine ve dört kıtaya ürün satıyoruz. Kriz sonrası olumlu gelişmeler ise e-ticaretimizde daha çabuk görüldü" diyen Atalay, sektör olarak bu alana daha fazla yoğunlaşacaklarını dile getiriyor.

Akımı Doğalgaz Boru Hattı Projesi için imzaları attı. 12.5 milyar dolara malolması beklenen boru hattı, Rus gazını doğrudan Türkiye'ye bağlamakla kalmayacak, buradan güneydoğu Avrupa'ya da ulaştırılacak. Birinci hattın 2019'a kadar tamamlanabileceği öngörülüyor. Erdoğan, görüşmeyle ilgili olarak, "Türkiye ile Rusya arasındaki normalleşme sürecinin aynen devam edeceğine inancım tamdır. Birçok alanda; savunma sanayiinde, ekonomide, ticarete, kültürde, turizmde ilişkilerimizi geliştireceğiz" diyerek, zaman kaybının telafi edileceğini söyledi. Putin de, Türkiye'den ihraç edilen ve kısıtlama olan bazı kalemlerin Rusya'ya tekrar ithalatını açtıklarını belirterek, ikili ilişkilerin daha da geliştirileceği mesajını verdi.

NAZMI İRGAT/TEKSİF GENEL BAŞKANI

Süreklilik için hükümet kanadıyla işbirliği içindeyiz

Rusya ile yaşanan uçak krizinin ardından başta yaş sebze ve meyve ihracatı olmak üzere dış ticaret kalemlerinde ciddi bir düşüş olduğunu resmi rakamlardan biliyoruz. Bu durum elbette tekstil sanayii için de geçerli oldu. Yaşanan krizin yansımalarını üretimde bir miktar daralma olarak gözlemledik. Dolayısıyla bunun fevkalade olmasa da sektöre olumsuz etkilerini yaşayarak gördük. 15 Temmuz darbe girişiminin ardından Rusya ile gerçekleşen diplomatik temaslar ve her iki ülke liderinin çabaları ile kötü günleri geride bırakarak, yeniden normalleşme sürecine girildiğini düşünüyorum ve bu krizin etkilerinin bir an önce atlatılmasını ümit ediyorum. TEKSİF olarak, sektörün süreklilik sağlaması ve gelişmesine azami derece katkı sağlamaya çalışıyoruz. Bu bağlamda hükümet kanadı ile sektörün sorunlarını dile getirip çözüm yolları üretmeye çalışıyoruz."

İhracata yeni bir nefes: Nitelikli Sanayi Bölgeleri

Türkiye'nin ekonomik büyüme modelinde iki unsur temel role sahiptir: Bunlardan ilki tüketim iken, diğeri ihracattır.

Ülkemizin ihracat yapısında doğal kaynaklara ulaşımın maliyetli olması, hammadde ve yarı mamulde, enerjide dışa olan bağımlılık ihracatın büyümeye olan net katkısını düşüren temel etkenler olarak hemen dikkati çeker.

Bu nedenle ihracatı artırmak için yapılması gerekenler, temelde -teorik açıdan bakıldığında- çok da zor değildir: Ya ithalata olan bağımlılık artırılacak ya katma değeri yüksek ürünler üretilecek ya da bunlardan her ikisine ulaşmak çok zor ya da uzun zaman alacak ise en kolay çözüm dış alemdaki pazarları artırmaktır.

Her ne kadar teorik olarak kolay gözükse de, dış ticarete yüksek düzeyde rekabet, Çin'deki yasal düzenlemelerin gelişmiş ülke düzeyinden düşük olması, yüksek ve düşük gelirli nüfus, sendikalaşmanın emekleme düzeyinde olması, doğal kaynakların bolluğu gibi temel etmenler dikkate alındığında Çinli firmaların üretim maliyetlerine erişmek yakın gelecekte mümkün görünmemektedir.

Öte yandan her yaratılan yeni pazar gelişmiş ülke pazarları kadar katma değere sahip olmayabilir. Örneğin; Afrika ülkelerine bisküvi satarsınız ama Avrupa sizden çikolatalı bisküvi talep eder. Dolayısıyla Avrupa'daki bir ülkenin katma değeri onlarca Afrika ülkesine eşdeğer olmaktadır.

Söz konusu ABD olunca, ülkeler açısında yaratılan katma değer yüksek olduğu için herkesin gözü bu ülkede.

Amerikan pazarında dünyanın her yerinden ürünler kendine yer bulabiliyor. Ancak burada da rekabet en üst düzeyde. Sadece ürünün iyi olması çok kere yetmeyebiliyor. Bunun için maliyetlerde azalım şart.

Oysa dünyanın bize en yakın bölgesinde; Mısır ve İsrail, Ürdün ve İsrail ile Batı Şeria ve Gazze üçgeninde uzun yıllardır beraber işleticiliğini yaptıkları Nitelikli Sanayi Bölgeleri'nde (NSB) (Qualified Industrial Zone) üretim gerçekleştirip doğrudan ABD pazarına gümrüksüz ve kotasız ihracat gerçekleştiriyorlar. Bu bölgelerde, ithal edilen girdilere gümrük vergisi uygulanmaz. Gelir vergisi ve SGK vergi muafiyeti mevcuttur. Kâr, sermaye ve ücret transferleri kontrole tabi olmayıp tamamen serbesttir. NSB tamamen yabancı sermayeye açıktır. Döviz kullanımı açısından bir kısıtlama söz konusu değildir. Özellikle tekstil ürünlerinde hiçbir kısıtlama olmaksızın, ABD'ye gümrük vergisiz, kotasız ihracat yapılabilmektedir. Bu sayede, NSB'de üretilen tekstil ürünleri yüzde 10.3-33.6 oranında daha ucuz olduğundan, üretici firma tartışmasız rekabet üstünlüğü imkânı sunmaktadır.

Her ne kadar konu çok eskilere dayansa da Türkiye'nin ihracatı için NSB, yeni bir alan olarak tekrar düşünülmesi gereken bir modeldir.

Geçmişte Nitelikli Sanayi Bölgeleri'nin Türkiye'de kurulması yönünde çalışmalar olmuş, ancak bunlar başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Kanaatimce bunun olmamasının en büyük nedeni, bu bölgelerin kurulması için ABD'nin ikna edilmesi çalışmalarıydı. Oysa NSB'nin neden kurulduğuna baktığımızda, 1985 yılında ABD ve İsrail arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması sonucunda ortaya çıktığı ve Ortadoğu barış sürecini destekleyerek, bölgenin istihdam sorununa çözüm getirmeyi amaçlayan tek taraflı bir model olduğu görülecektir.

Ürdün ve İsrail arasındaki anlaşmaya istinaden Ürdün'de faaliyet gösteren NSB'nin çalışma esasları şu şekilde:

Bir ürün aşağıdaki yöntemlerle üretilmelidir:

Yöntem 1:

- Üretimin (içeriğin) yüzde 11.7'si NSB içerisinde faaliyet gösteren Ürdünlü firma tarafından eklenmelidir (yüzde 35'in 1/3'ü).
- Üretimin (içeriğin) yüzde 8'i İsraili firma tarafından eklenmelidir (Yüksek teknoloji ürünlerde bu oran yüzde 7 olarak uygulanır).
- Geriye kalan yüzde 35 NSB'den, İsrail'den, Gazze Şeridi'nden, Batı Şeria'dan ya da ABD'den gelebilir. Ancak ABD'den gelecek olan en fazla yüzde 15 olabilir. Bu hesaplamada sadece doğrudan maliyet unsurları içerik hesaplamasına dahil edilir.

Yöntem 2:

Ürdün ve İsraili ihracatçıların her biri, NSB mamulünün toplam üretim maliyetlerinin en az yüzde 20'sine katkı sağlayabilir.

Bu yöntemin uygulamasında hem doğrudan hem de dolaylı maliyetler içerik hesaplamasına dahil edilir.

Yöntem 3:

Yukarıdaki her iki yöntemin karıştırılmış ve eşleştirilmiş hali. Örneğin taraflardan biri içerik katkısında bulunurken, diğeri toplam üretim maliyetlerine katkı sağlar.

Diğer bir NSB'ye sahip olan Mısır ile NSB anlaşması 2005 yılında imzalandı. 2006 yılında Mısır'ın ABD'ye olan hazır giyim eşyası ihracatı yüzde 41 artış gösterdi

(444 milyon dolardan 625 milyon dolara). Görüldüğü üzere NSB'nin o ülke ekonomisine kattığı katma değer oldukça büyük. O nedenle kanaatimce asıl ikna edilmesi gereken ülke ABD olmayıp bizatihi İsrail'dir. İsrail ve Türkiye ilişkilerinin yeniden ivme kazandığı bir dönemden geçerken, özellikle bölge barışına hizmet edebilecek böylesi yeni bir bölgenin kurulmasına İsrail'in de rıza gösterebileceği düşünülebilir. Öte yandan şu anda çok yavaş ilerleyen ve henüz bizim söz hakkımızın olmadığı TTIP (AB ve ABD arasındaki Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı) projesine de

ciddi bir alternatif yaratmış olabiliriz.

TTIP'e baktığımızda; TTIP'in, ABD ile AB arasında anlaşma sağlandıktan sonra üçüncü ülkelere açılıp açılmayacağı tartışma konusu olmaya devam etmektedir. TTIP'in ilelebet ABD ile AB arasında ikili bir anlaşma olarak kalması seçeneği mevcut olmakla birlikte, TTIP'in daha sonraki bir aşamada yeni ülkelerin katılımıyla genişlemesi de seçenekler arasındadır. Türkiye gibi ülkeler açısından önemli olan TTIP'in prensip olarak genişleyebileceğinin AB ve ABD tarafından kabul edilmesi ve anlaşmada bu genişlemenin sağlanmasına yönelik hükümlerin yer almasının temin edilmesidir. TTIP'in üçüncü ülkelerin katılımına açık olacağı prensibinin kabul edilmesi

sonrasında, Türkiye'nin üyelik için TTIP'in kapsamış olduğu politika alanlarında gerekli serbestleşme ve mevzuat uyumu yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekecektir. TTIP'e üyelik ancak bu şartlarda mümkün olabilecektir.

Gelinen noktada TTIP'e üyeliğin ancak Gümrük Birliği'nin derinleştirilmesi ile mümkün olabileceği anlaşılmıştır. Bunun biri ekonomik, diğeri siyasi iki nedeni var. TTIP'in AB ve ABD'nin ötesinde üçüncü ülkelere de genişleyeceği hususunda bir mutabakat oluşması durumunda, Türkiye'nin TTIP'e dahil olabilmesi TTIP'in kapsadığı

politika alanlarında ve TTIP'e uyum adına ilave yükümlülükler üstlenmesini gerektirecektir. Söz konusu ilave yükümlülükler zaten Gümrük Birliği'nin derinleştirilmesi için yapılması gereken reform ve mevzuat uyumu ile büyük ölçüde örtüşecektir. Öte yandan TTIP'e bir üçüncü ülkenin üyeliği ancak mevcut üyelerin onayı ile mümkün olabilecektir. AB'nin Türkiye'nin olası bir TTIP üyeliğine yeşil ışık yakmasının bir ön şartı olarak Gümrük Birliği'nin derinleştirilmesini istemesi beklenmelidir.

TTIP'in hararetli bir savunucusu olan ABD Başkanı Barack Obama'nın görev süresi yakında dolacağından anlaşmayla ilgili görüşmelerin tamamlanması için az zaman kaldı.

Cumhuriyetçi ve Demokrat partilerin başkan adayları serbest ticaret ve yatırım anlaşmasına kuşkuyla yaklaşıyorlar. AB Komisyonu'nun hesaplamalarına göre, 71.2 trilyon dolar olan dünya gayri safi yurtiçi hasılasına anlaşma sayesinde 926.6 milyar dolar eklenecektir. Atlantik Okyanusu'nun iki yakası arasında ticaretin serbestleştirilmesi 2027 yılına kadar AB'nin GSYH'sini yüzde 0.5, ABD'nin GSYH'sini ise yüzde 0.4 artıracaktır. Bu çerçevede anlaşmanın AB'ye yılda 119 milyar Euro, ABD'ye 95 milyar Euro ekonomik katkı yapacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca ekonomik

görülmemektedir.

Eğer TTIP hayata geçerse, Türkiye'nin yeni pazardan pay kapması bir yana, mevcut pazarını da kaybetme riski içerisinde olduğu da tartışmasızdır. O halde yapılacak en akılcı iş, doğrudan Amerikan pazarına nüfuz edecek NSB mantığında bir üretim ile ABD pazarına düşük maliyet ve ileride belki de doğabilecek kota riski olmaksızın en iyi üretim potansiyeline sahip olduğumuz hazır giyim ve tekstil sektöründe İsrail - üçüncü ülke ve ABD ile işbirliğine gitmektir.

Akdeniz'de işbirliği

Üçgenin bir ucunda İsrail olacağı için daha önce de bahsettiğimiz gibi öncelikle İsrail'in ikna edilmesi gerekmektedir. İçerisinde yer aldığımız coğrafyanın bir tür savaş ortamında olması ve belirsizliklerin çokluğu nedeniyle üçüncü ülkenin hangi ülke olacağı konusu son derece önemlidir. Bu bölgede hem bölge barışına hizmet etmesi hem de İsrail ile yakın ilişki içerisinde olması nedeniyle Kuzey ve Güney Kıbrıs, İsrail ile olan ilişkileri nedeniyle kilit konumdalar. Taraflar arasında geliştirilecek ticari ilişkiler hem Kıbrıs müzakerelerine ivme kazandırabilir hem de Türkiye açısından Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tarafından bloke edilen fasılların açılmasına imkân tanıyabilir. Bu sayede Türkiye, AB ile olan ilişkilerinde de en büyük blokajı kaldırmış ve aktif rol almış olur.

Ancak ne yapılacaksa öncelikli olarak gündeme alınıp adım atılması gerekmekte. Bu önerilerin hiçbirisi firmaların bireysel olarak adım atıp yol alabilecekleri bir süreç değil. Mutlak suretle bir üst iradeye, hükümet politikasına ihtiyaç duyulmakta. Türkiye'nin büyüme yönünde ivme kaybettiği bir gerçek. Salt iç tüketime dayanan bir büyüme modeli de sağlıklı değil. O nedenle mutlaka Türkiye'nin ihracatı artıracak kısa ve uzun vadeli önlemler paketini işleme koyması lazım. NSB bu yönde geniş bir perspektif sunmakta. Umarız dikkate alınır...

Yerinde teşvik şart. Peki, neden?

Hükümetin Doğu ve Güneydoğu'da 23 ili kapsayan yeni teşvik paketi üretim sektörlerinde heyecan yarattı. Tekstil gibi emek yoğun sektörlerde ise yerinde yatırıma teşvik beklentisi devam ediyor. Yerinde teşvik, Türk tekstilini dünya sıralamasında daha yukarılara çıkarabilir.

Başbakan Binali Yıldırım, teşvik paketini, eylül ayında Diyarbakır'da açıkladı.

Yılın ikinci yarısından itibaren yavaşlama eğilimine giren Türkiye ekonomisini canlandırmak için atılan yeni teşvik paketi adımı, pek çok sektör tarafından olumlu karşılandı. Doğu ve Güneydoğu'daki 23 ili kapsayan teşvik paketini değerlendiren tekstil sektörü temsilcileri de destekleri yerinde bulurken, uzun süredir gündemlerinde olan 'yerinde teşvik' konusunda yetkililerden adım atmasını bekliyor.

Tekstilciler, makine ve istihdam desteklerini kapsayan bir yerinde teşvik paketine ihtiyaç olduğuna dikkat çekiyor.

Yeni fabrikaların yapımı kadar, mevcut fabrikaların kapasite ve verimliliğinin artırılmasının da Türk tekstil sektörünü dünya ile rekabette öne çıkaracağını savunan tekstilciler, makine ve istihdam desteklerini kapsayan bir yerinde teşvik paketine ihtiyaç olduğuna dikkat çekiyor.

İTHİB Başkanı İsmail Gülle

İTHİB: "Doğu'ya yatırım yapılırken Batı'daki ölmesin"

Yeni teşvik paketini değerlendiren İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Başkanı İsmail Gülle, yeni yatırımların teşvik edilmesinin son derece anlamlı olduğunu belirtirken, eldeki tesislerin kıymetinin bilinmesinin de bir o kadar anlamlı olacağını savundu. Rekabet gücünü ve kârlılığını artırmak için önce mevcut tesislerin desteklenmesi

ve teşvike tabi tutulması gerektiğini aktaran İsmail Gülle, "Mevcutlarımızda kan kaybediyoruz. Oysa ihracatımızın daha çok artması gerekir. Sıçrayışı yapamıyoruz. Mevcut fabrikaları ufak bir destekle daha verimli hale getirebiliriz" dedi.

Yerinde yatırıma teşvikin Doğu ve Güneydoğu'yu teşvik etmek kadar önemli bir konu olduğunu ifade eden Gülle, bunun mevcut fabrikalara istihdam ve makine teşviki ile yapılabileceğini dile getirdi. Özellikle

tekstil fabrikalarını taşımamanın mümkün olmadığını hatırlatan Gülle, "Yıllardan beri yeni yatırım yapılmıyor. Mevcut fabrikalar cansiparane çalışıyor. Dolayısıyla yatırım ve istihdam teşviki şart. Şu anda gelmesi beklenen yatırımlar var, bir yanda da mevcut yatırımlar var. Bu mevcutların modernizasyon, kârlılık, verimlilik gibi sorunları var. Eğer bunlar desteklenirse yeni yatırım yapmış gibi verim alırsınız. Hem mevcut fabrikalar hem de yeni yatırımlar aynı anda desteklenirse Türkiye o zaman patlama gösterecek. Doğu'ya yatırım yapılırken Batı'daki ölürse doğru olmaz" ifadelerini kullandı.

İTHİB Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Öksüz

Öksüz: "Teşvik batıdan doğuya kademeli artabilir"

İTHİB Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Öksüz de, son açıklanan

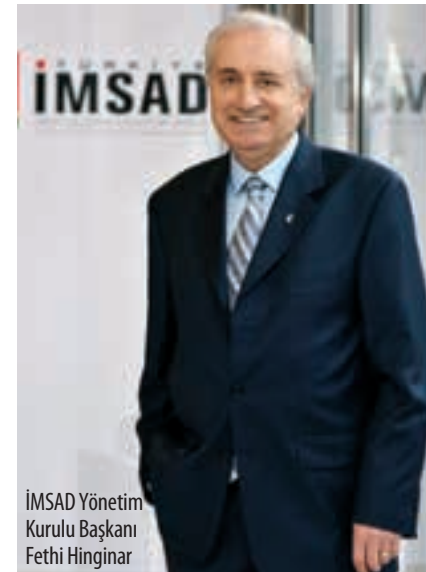
teşvik paketinden memnuniyetini dile getirirken, Türkiye'nin bu olumlu adımların neticesini alacağını söyledi. Uzun yıllardır yerinde teşvik konusunu çeşitli mecralarda dile getirdiklerini belirten Öksüz, Doğu'da ve Güneydoğu'da fabrikaları açarken başka illerde fabrikaları kapatmanın doğru olmadığını ifade etti.

Tekstilin emek yoğun yapısından dolayı yerinde teşvike ihtiyaç duyduğunu söyleyen Öksüz, bunu uzun yıllardır dile getirdiklerini, ancak netice alamadıklarını kaydetti. Öksüz, "Bunun bir formülü olabilir. Yerinde teşvik batıdan doğuya doğru kademeli artabilir" diye konuştu. Asgari ücretteki yüzde 30 artışın sektörü oldukça zora soktuğuna değinen Öksüz, yerinde teşvikle ilgili sektörün taleplerini yetkililere anlatmaya devam edeceklerini sözlerine ekledi.

İnşaatçılar işbirliğine hazır

Tekstil sektörünün yerinde teşvik taleplerine paralel olarak inşaat sektöründen de benzer bir talep geldi. İnşaat sektörü, tıpkı konutta olduğu gibi fabrikalarda da yapılacak bir dönüşümle üretimde verimliliğin ve rekabetçiliğin artacağını savunuyor.

Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (İMSAD), fabrikalara kentsel dönüşümün yapıldığı gibi bir proje uygulanmasını talep etti. İMSAD, endüstriyel dönüşümün gerçekleşmesi halinde, eski, sağlıklı binaların yerine batı ile rekabet edebilecek sanayi yatırımlarının olacağını savunuyor. Bu kapsamda görüşlerini öneri paketi halinde Başbakan'a sunmak için randevu talep eden İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı Fethi Hinginar,

İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı Fethi Hinginar

kaliteli sanayi için kentsel dönüşüm modelinin endüstriyel dönüşüm olarak sanayide uygulanması gerektiğini belirtiyor.

Yeni teşvik paketinde neler var?

- Başbakan Yıldırım'ın Diyarbakır'da açıkladığı ve 23 ili kapsayan 'Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Cazibe Merkezleri Programı, Yatırım ve Destek Hamlesi' paketine göre, 23 il, 5 ana kümeye göre cazibe merkezlerine ayrılacak.
- Kars'ın cazibe merkezi olduğu birinci bölgede; hayvancılık, lojistik, et ve süt ürünleri, meyvecilik ve turizm alanlarında yatırım yapılacak. Van'ın merkez olduğu ikinci bölgede, tekstil, arıcılık, küçükbaş hayvancılık, meyvecilik, tıbbi ve aromatik bitkiler desteklenecek. Şanlıurfa, Diyarbakır ve Mardin'in cazibe merkezi olduğu üçüncü bölgede, yapı malzemeleri üretimi, mobilya, hayvancılık, meyvecilik, ayakkabıcılık, hazır giyim, kuru gıda ve turizm yatırımlarına ağırlık verilecek. Erzurum merkezli dördüncü bölgede, doğal taş işleme, seracılık, kış turizmi alanlarında yatırımlara öncelik verilecek. Beşinci bölgeyi oluşturan Malatya ve Elazığ merkezli illerde, konfeksiyon, yapı malzemeleri, küçükbaş hayvancılık, arıcılık ve meyvecilik desteklenecek.
- Yatırım Yeri Tahsis ve Anahtar Teslim Fabrika Binası Yapım Desteği kapsamında, özel sektör fabrika binaları kamu tarafından inşa edilecek. Fabrika binaları, özel firmalara uygun koşullarda kiralanacak. Her yıl 8 ilde 10'ar fabrika kurulacak. 10 yılda 800 fabrika sayısına ulaşılacak. 10 bin metrekare büyüklüğündeki fabrikalarda ortalama 500 kişi istihdam edilecek. Yılda toplam 40 bin kişilik istihdam sağlanacak. Bunun için kamu, 391.6 milyon TL kaynak aktaracak.
- Sıfır Faizli Yatırım Desteği Kredisi ile yatırım için ihtiyaç duyulan kredinin faizinin tamamını kamu karşılayacak. Bu sayede yıllık 2.7 milyar TL tutarında 530 özel sektör yatırımı yapılacak. Yılda 41 bin kişilik ilave istihdam sağlanacak. Bu yatırımlara yıllık 566 milyon TL kamu desteği sağlanacak.
- Sübvansiyonlu işletme kredisi İşletme Kredisi Desteği çerçevesinde, toplam yatırım tutarının yüzde 10'u kadar sübvansiyonlu işletme kredisi verilecek. Kredilere 8 puan faiz desteği sağlanacak. Yıllık kamu desteği, 36.9 milyon TL'yi bulacak. Danışmanlık Hizmeti Desteği ile işletmelere fizibilite, mühendislik, dış ticaret, bankacılık, finansman, hukuk, mesleki eğitim, yenilik, fikri ve sınai mülkiyet gibi konularda danışmanlık ve mentorluk hizmeti verilecek. Her işletmeye danışmanlık desteği sağlanacak.

Kredi kartında taksit sayısı arttı ama...

Kredi kartlarında taksitlendirme süresinin 9 aydan 12 aya çıkmasının ardından tüketimde artış bekleniyor. Tekstil ve hazır giyimciler, üreticileri olası nakit sıkıntısı; tüketicileri de gereğinden fazla borçlanma konusunda uyarıyor.

Kredi kartında genel taksitlendirme sınırı 3 ay arttı.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından hazırlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik ile Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete’de yayımlandı. Böylelikle kredi kartları ile gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımları ile nakit çekimlerinde taksitlendirme süresi sınırı 9 aydan 12

için gerekli önlemlerin alınması gerektiğini hatırlatıyor. Bilindiği üzere; Türk ekonomisinde her zaman nakit sıkıntısı söz konusu. Geçmiş yıllarda taksit sayısının 12’den 9’a düşürülmesi satışları frenlese de, amaç, cari açığın azaltılması ve enflasyonun kontrol altına alınmasıydı.

Alım gücünü yükseltecek

“Özellikle 15 Temmuz darbe kalkışması ve Güneydoğu Anadolu’da

ekonomide canlanmanın başlaması gerekir. Ancak istikrar ve güvenin de önemli olduğunu unutmamak gerekir” diyor. Son dönemdeki en önemli gelişmelerden biri, hiç şüphesiz Moody’s’in Türkiye’nin kredi notunu ‘yatırım yapılabilir’ seviyesinin altına düşürmesi oldu. Ve Türkiye, iki ‘yatırım yapılabilir’ notundan birini kaybetmiş oldu. Böylesi bir ortamda, kredi kartı taksit sayısının artırılmasına yönelik çalışmaların daha çok iç talebi canlandırmakla

|| Kredi kartında taksit sayısının artırılmasının amacı, belirsizlik ortamı sonrasında ekonomiyi canlandırmak. Vatandaş tüketime özendiriliyor, üretici tarafında ise soru işaretleri söz konusu.

aya çıkarılmış oldu.

Uygulamanın amacı, hiç şüphesiz, belirsizlik ortamı sonrasında ekonomiyi canlandırmak. Hükümet vatandaşı tüketime özendirmeye çalışırken, üretici tarafında ise bazı soru işaretleri söz konusu. Tekstil ve hazır giyim sektörü, atılan adım sonrasında BDDK’nın üreticileri de düşünmesi gerektiğini söylerken, nakit sıkıntısı yaşanmaması

cereyan eden olaylar nedeniyle ekonomide istikrarsızlığa yol açan durgunluk sinyalleri hissediliyordu” diyor Yataş Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Altop, bu yeni hamleyle ekonominin canlandırılmasının hedeflediğini dile getiriyor. Altop, “Tüketicinin alım gücünün taksit sayısı ile arttığını düşündüğümüzde, bunun ekonomiye yansması olumlu yönde olacaktır. Önümüzdeki günlerde

ilgili olduğunu dile getiren Kapital FX Araştırma Uzmanı Enver Erkan, bu uygulamanın asıl etkisinin finansal kesime olacağını belirtiyor.

“Perakendecilik ve benzeri sektörler için ekstra bir düzenleme içermiyor. Ancak iç talep kanalını canlandırması üzerinden olumlu etkileri olacaktır; çünkü tekstil ve hazır giyim sektörü de ekonomi ile paralel büyüyen bir sektör. Aynı

zamanda kredi vadelerinin uzatılması KOBİ’ler için önemli bir kolaylık, sektördeki girişimlerin önünü açacak bir gelişme” diyen Erkan, kredi kartlarına getirilen ödeme kolaylıkları ve borç yapılandırılmalarının da kartlı alışverişlerin artmasını sağlayacağını ifade ediyor.

AVM’lerde durum ne?

Kredi kartlarındaki taksit kısıtlamasının, daha çok perakende sektörünü, özellikle teknoloji mağazalarının satışlarını etkilediği biliniyor. Özellikle cep telefonu satışlarında kredi kartı taksit kısıtlamasının getirilmiş olmasının etkisini sektörün derinden hissettiğini belirten Alışveriş Merkezleri ve Yatırımcıları Derneği Genel Sekreteri Günöz Atakan, sınırlamanın yürürlüğe girdiği Şubat 2104’ün AVM endeks verilerine bakılınca, teknoloji hipermarket cirolarında o dönemde yüzde 14’lük düşüş gözlemlendiğini dile getiriyor. “AVM ciro endeksimiz, kredi kartı taksit sayısının sınırlamasının yürürlüğe girdiği dönemde belli kategorilerde düşüş göstermişti. Ancak sonrasında toparlanmalar başladı. AVM endeksimiz 2016 yılını genel anlamda yükseliş grafiği ile sürdürüyor. Taksit sayısının yeniden 12’ye çıkarılması, tüketime yönelmek açısından çok yüksek olmamakla birlikte olumlu

|| 2014 yılında kredi kartı taksit sayısının 12’den 9’a indirilmesi tüm sektörlerce negatif olarak hissedilmişti. Tekstil ve hazır giyim sektöründe ise bu etki nispeten sınırlı olmuştu.

sonuçlar doğuracaktır” diyor Atakan, kredi kartı taksit seçeneğinin özellikle maaşlı çalışanlar için son derece verimli ve tercih edilen bir ödeme yöntemi olduğunu söylüyor.

Hazır giyime sınırlı etki

2014 yılında kredi kartı taksit sayısının 12’den 9’a indirilmesi tüm sektörce negatif olarak hissedilmişti. Tekstil ve hazır giyim sektöründe ise bu etki nispeten sınırlı olmuştu.

Sektörde firma ve bankaların ortalama 4-6 arasında taksit uygulamayı tercih ettiğini belirten Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Şeref Fayat,

TGSD YÖNETİM KURULU BAŞKANI ŞEREF FAYAT:

Taksit artışları makul seviyelerde olmalı

BDDK 2012 yılı başından itibaren artan cari açık riskine karşı hükümetin uygulamaya koyduğu makro ihtiyati tedbirler çerçevesinde taksitli satışlarda sınırlamalara gitmişti. Mevcut koşullar içinde bu sınırlamalar tekrar esnetilecektir. Bu çerçevede esnetme tüketimi artıracığı için olumlu görülmele birlikte, tüketicilerin gereğinden fazla borçlandırılması ve gelirlerinin üzerinde harcamaya itilmesi orta-uzun vadede sıkıntı yaratabilir. Bu nedenle BDDK sektörlerde taksit sayılarında makul artışlar yapmalı. Sektörler arası denge de gözetilmeli. Nitekim market alışverişleri gibi alanlara getirilecek taksitlendirme olanakları, hazır giyim ve benzeri yarı dayanıklı tüketim malı harcamalarını daha önce olduğu gibi olumsuz etkileyebilir.

YATAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI YAVUZ ALTOP:

Finansman sıkıntısı yaşanabilir

Kredi kartlarında taksit sayısının artırılması sonrası tabii ki vadenin de uzaması söz konusu olacak. Bu, birçok firmada finansman sıkıntısı yaratacak. Bankalarla uygun anlaşma yapan firmalar, finansman artışının yükü konusunda finans kurumlarıyla paylaşma noktasında anlaşma yapabilenler, taksit artışından olumlu yönde yararlanacaklardır. Nakit sıkıntısı çeken üretici firmaların taksit artışından yeterince yararlanacakları hususunda ise endişe duyuyoruz.

bu nedenle perakende satışlarda taksit sayısının düşürülmesinden kaynaklanan önemli bir düşüş ortaya çıkmadığını ifade ediyor. “Hazır giyim ve tekstil sektöründe taksit sayısının 9’dan tekrar 12’ye çıkarılmasının harcamalar üzerinde artırıncı etkisinin

olumlu etkilediğini ve tüketicinin gereksiz alımlarını kısırarak zaruri ihtiyaçlarına bütçesinde daha fazla pay ayırdığına dikkat çeken Orka Group CFO’su Burhan Çamlıca, yeni durumun hem kendi şirketlerine hem de hazır giyim sektörüne olumsuz

de sınırlı olacağını düşünüyoruz. Perakende sektöründe kadın, erkek, çocuk giyimde her segmentte uygun fiyatlar ve uygun taksit olanakları zaten bulunuyor” diyor Fayat, hazır giyim sektöründe 6-8 üzerinde taksit sayısının nakit akışlarını olumsuz etkileyeceği ve ilave banka komisyonu maliyeti yaratacağından, çok tercih edilmeyeceğini dile getiriyor.

Madalyonun öteki yüzü

Bu adım tüketicilerce olumlu karşılansa da, üreticiler açısından da madalyonun diğer tarafına bakmak gerekiyor. Taksit sayısının azaltılmasının hazır giyim sektörünü

yansımaları olacağını dile getiriyor.

“BDDK’nın bu hamlesini olumlu bulduğumuzu söyleyemeyiz. Bu durumun artı yansımaları ithal elektronik pazarında hissedilecektir. Fakat diğer yandan da bu uygulamanın cari dengeye olumsuz etkisi söz konusu. Dolayısıyla ithalat artarken, yerli üreticilerin zorlanacağını söylemek zorundayız” diyor Çamlıca, üreticilerin nakit yönetimi sıkıntılarının baş göstereceğini ve ödemeler dengesinin zedeleneceğine dikkat çekiyor. Dolayısıyla Çamlıca’ya göre, hazır giyim sektörü ekonomik durgunlukta zorlanırken, şimdi daha da büyük bir sıkıntı ile karşı karşıya.

‘Nitelikli üretici’ sertifikası geliyor

Türk tekstil ve hazır giyim sektörlerinin geliştirdiği Nitelikli Üretici Sertifika Programı, 1.5 yıl aradan sonra, Ekonomi Bakanı Zeybekci’nin düğmeye basmasıyla yeniden gündeme girdi. Proje, firmaların ‘nitelikli üretici’ kimliği kazanmalarıyla üretimin, rekabet gücünün ve kayıtlı istihdamın artmasını amaçlıyor.

Uygulama ile sektörde kayıt dışı çalışan yaklaşık 800 bin kişi kayıt altına alınacak.

Çalışma sektöründe neleri değiştirecek?

MEVCUT DURUM:

Hazır giyim ve konfeksiyon sektörü 20 milyar dolarlık ihracata sahip. 53 bin 260 firmanın faaliyet gösterdiği sektörde kayıtdışı istihdam 800 bine ulaşıyor. İstihdam üzerindeki yükler nedeniyle sanayici yatırım yapıp istihdam yaratmaktan çekiniyor. 2023 yılı için 60 milyar dolarlık ihracat hedefi bulunuyor, ancak mevcut şartlarda bu rakama ulaşmak güç görünüyor.

ÖNERİLEN:

50 ve üzeri çalışana sahip firmalara Nitelikli Üretici Sertifika Programı ile nitelikli üretici kimliği verilmesi ve mevcut tüm teşviklerden bu belge ile hızlıca faydalandırılmaları. Bu sertifikanın uluslararası alanda tanıtılıp Avrupalı firmaların istediği 'code of conduct' denetleme uygulamasından muafiyet sağlanması. Uygulamanın diğer sanayi kolları için de yaygınlaştırılması.

SONUÇ:

Bu uygulamanın hayata geçirilmesi ile birlikte 50 ve üzeri çalışana sahip firmaların üretimi desteklenecek ve istihdamlarının önü açılacak. Mali yükler nedeniyle istihdamlarını artıramayan şirketler sağlanan kolaylıklarla yatırıma ve istihdama yönelecek. Kayıt dışı 800 bin kişi kayıt altına alınıp devlete doğrudan 800 milyon TL gelir sağlanacak. 2023 için konulan 60 milyar dolarlık ihracat hedefi hayalden gerçeğe dönecek.

Türk tekstil ve hazır giyim sektörleri, sanayiye model olacak çalışmalara imza atıyor. Bu projelerden biri de, 2014 yılı sonunda geliştirilen ve sanayi üretimini artırmayı hedefleyen 'Nitelikli Üretici Sertifika Programı'ydı. Dönemin Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, programın yasalaştırılması için çalışmalara başlamış, ancak seçimlerin araya girmesi ve ekonomi bakanının değişmesi üzerine konu askıya alınmıştı. Geçtiğimiz aylarda kabinenin yeniden şekillenmesiyle birlikte Nihat Zeybekci yeniden Ekonomi Bakanı oldu ve konu tekrar gündeme alındı.

Ramazan bayramından bir hafta önce, dört kişiden oluşan Türkiye Geyim Sanayicileri Derneği (TGSD) heyeti ve ilgili bürokratlarla bir araya gelen Bakan Zeybekci, Maliye, Gümrük ve Ticaret

yapılamayacağı konusunda bir rapor hazırladığını belirtti. Fayat, "Bize gelen raporda, taleplerimizin bakanlıkların ayrı ayrı uyguladıkları teşvikler kapsamında yer aldığı gibi bilgiler bulunuyor. Ancak biz Turquality programında olduğu gibi tek kapıdan ulaşabileceğimiz, sanayi üretimini, istihdam yaratmayı özendirici bir uygulama istiyoruz. Turquality de önce tekstil sektörü ile başladı, sonra diğer sektörlerle açıldı. Bizim projemiz de tüm sanayi sektörlerine örnek olabilecek bir proje" diyor.

Proje ne getiriyor?

Projenin Türkiye'de başka sektörlerde model olup kayıtlı istihdamı artıracığını belirten Fayat, Türk sanayiini de daha güçlü bir yapıya kavuşturacağına dikkat çekiyor.

|| Nitelikli Üretici Sertifika Programı ile 50 ve üzeri çalışana sahip firmaların üretimi desteklenecek ve istihdamlarının önü açılacak.

Bakanlığı'nın da aralarında yer aldığı bakanlıkların ortak çalışması için düğmeye bastı. Yapılan ön çalışmalarla birlikte konunun uygulanabilirliği ele alındı ve TGSD'nin de çalışma yapması için derneğe bir rapor sunuldu. TGSD'nin yeni raporunu hazırlamasının ardından, ekim sonu-kasım başında ilgili bakanlıkların temsilcileriyle bir araya gelinip görüş alışverişinde bulunulması planlanıyor.

Peki, bakanlık tarafında neler yapıldı? TGSD Yönetim Kurulu Başkanı Şeref Fayat, bakanlık yetkililerinin yapılan ön çalışmalar ile nelerin yapıp, nelerin

katkısı, kurumlar vergisi gibi uygulamalara dahil olmaları ile devletin kasasına direkt olarak 800 milyon TL girecek.

TTSİS ve TÜSİAD destek veriyor

Nitelikli Üretici Sertifika Programı'nı geliştiren TGSD'ye Türkiye'nin en büyük tekstil sanayi kuruluşlarını temsil eden Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası (TTSİS) da prensipte destek veriyor. Bu kapsamda TGSD ve TTSİS yönetim kurulları bir araya gelerek çalışma konusunda bilgi alışverişinde bulunmuş, TTSİS Yönetim Kurulu Başkanı Muharrem Kayhan, TGSD'ye destek sözü vermişti. Ayrıca Türk sanayisine yön veren kuruluşları çatısı altında toplayan TÜSİAD da çalışmaya destek veriyor.

TGSD'nin koordinasyonunda yapılan çalışmalara, Ege, İstanbul ve Uludağ hazır giyim ve konfeksiyon ihracatçı birlikleri de destek veriyor. Türkiye'nin 2023 hedefi olan ve şu şartlarda gerçekleşmesi güç olan 60 milyar dolarlık hazır giyim ihracatının bu programla ulaşılabilir bir hedef haline geleceği vurgulanıyor.

Kadınlara yönelik maddeler

TGSD'nin sanayi üretiminin artırılmasını desteklemeyi amaçlayan 'Nitelikli Üretici Kimliği' raporunda kadın

istihdamını artırma hedefine yönelik maddeler de bulunuyor. Bu maddelerden ilki, sanayi sektöründe çalışmayı tercih eden gençlerin "Türkiye için üretiyor" mantığıyla hizmet sektöründe çalışanlara göre yüzde 10 daha fazla ücret alıp, pozitif olarak ayrıştırılması. Bu ücret farkının da İşsizlik Fonu'nda biriken 87 milyar TL'lik fondan karşılanması öneriliyor. Diğer madde ise, sağlık uygulamalarında eşinin SGK'sından yararlanan ev hanımlarının iş hayatına katılmak istemeleri halinde, brüt ücreti içindeki sağlık payının devlet tarafından alınmayıp kadın istihdamının teşvik edilmesi.

Şeref Fayat, böylece kadın istihdamının artırılacağını, daha az vergi yükü getirmesi nedeniyle kadın çalışanların işveren tarafından daha çok tercih edileceğini de vurguluyor. Ekonomisi gelişmiş tüm ülkelerde olduğu gibi Türkiye'nin gelecek nesillere iş sağlayabilmek adına sanayi üretiminde kalması gerekiyor. Türkiye'de sadece inşaat ve turizme dayalı bir büyümenin sürdürülebilir bir büyüme olmadığına işaret eden Fayat, "Biz sadece teşvik istemiyoruz. Şu anda yatırım yapanlar, istihdam yaratanlar yanlış uygulamalarla cezalandırılıyor. Bu çalışma ile yatırım yapanlar, istihdam yaratanlar ödüllendirilip devlete katkı sağlayacaklar, sanayimiz ödüllendirilecek" diye konuşuyor.

Bangladeş örneği

Türk sanayisine yeni bir soluk getirmesi beklenen uygulamaya örnek olarak Bangladeş gösteriliyor. Geçtiğimiz yıllarda Bangladeş'te hazır giyim üreticisi Rana Plaza'da yaşanan yangında 200 kişinin yanarak can vermesi sonucu Avrupalı üreticiler ülkeden çekilme kararı almıştı. Bunun üzerine Bangladeş'te bu tür bir uygulamaya gidildi. Böylece Avrupalı firmalar ile beş yıllık uzun üretim sözleşmeleri imzalandı. TGSD'ye göre, tekstil ve hazır giyim sektörlerindeki firmaların 'nitelikli üretici' kimliği kazanmalarıyla birlikte rekabet güçleri artacak. Böylece GAP, H&M, Mango ve Zara gibi dünyanın önde gelen markalarıyla uzun soluklu anlaşmalar yapmaları da gündeme gelebilecek.

Tekstil şirketleri ambargoya rağmen kâr artırdı

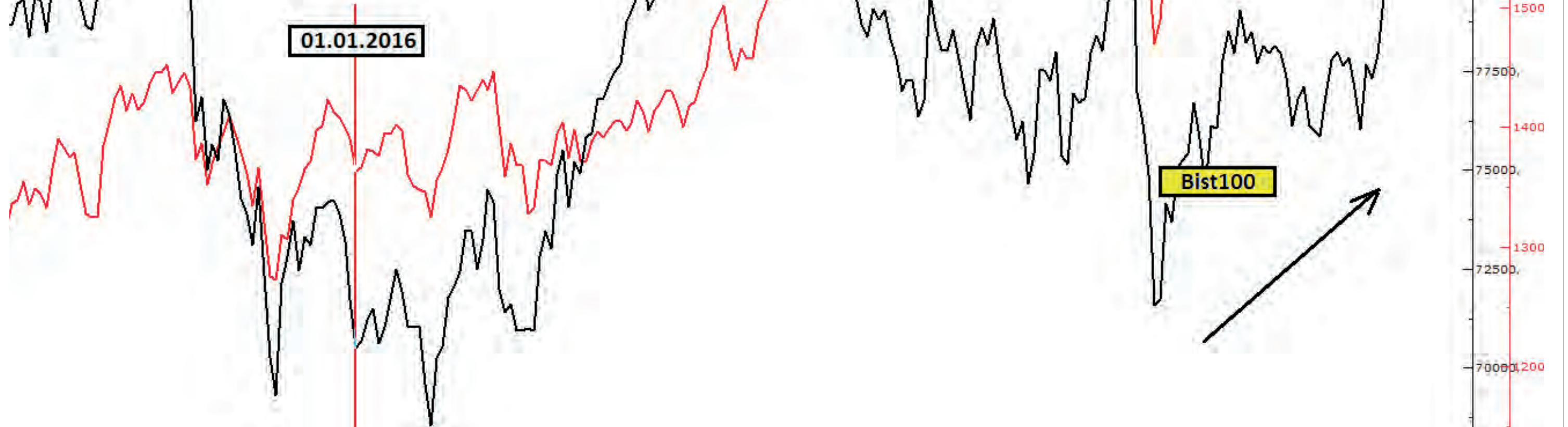
Borsada hisse senedi işlem gören tekstil şirketleri, bu yılın ilk yarısında, geçen yılın aynı dönemine göre satış ve kârlarını artırmayı başardı. Rus ambargosuna rağmen, AB başta olmak üzere ihracat tarafındaki performans bu şirketleri olumlu etkiledi.

Borsada yılın ilk yarı bilançoları tamamlandı. Tekstil sektörü bilançolarını mercek altına aldığımızda genel olarak net kâr ve net satışlarda artış eğilimi gerçekleştiğini görüyoruz. Sektörde işlem gören 24 şirketin rakamlarına bakıldığında net satışlarda yüzde 13, esas faaliyet kârında yüzde 38, net kârda yüzde 2 bin 609 artış var. Şirket bazında bakıldığında Arsan Tekstil, Bossa,

Kordsa Global, Menderes Tekstil ve Yataş üç kategoride de geçen yılın altı aylık dönemine göre rakamlarını artırdılar. Yine Birlik Mensucat, Diriteks ve Karsu Tekstil, olumlu performanslarıyla öne çıkan şirketler oldu.

Bu tabloda, sektörün Avrupa'ya gerçekleştirdiği ihracat potansiyelindeki artışın payı büyük. Ayrıca yılın ilk yarısında Rusya'nın Türk kumaş ve tekstil ürünlerini ambargo kapsamında ülkeye sokulmasına izin vermediğini de hatırlatmak gerekiyor.

2014 yılında Rusya'ya 5.9 milyar dolar ihracat gerçekleştirilirken, bu miktar 2015 yılında 3.6 milyar dolar seviyesine geriledi. Ambargoların kalkmasının ardından bu hacimdeki ihracatın tekrar devreye girmesiyle, önümüzdeki dönemde tekstil sektörünün kârlılık ve satışlarına olumlu katkı sağlaması beklenebilir. Öte yandan

Avrupa'da yaşanan gelişmeler de tekstil sektörünü etkileyen önemli bir detay olarak karşımıza çıkıyor. Uygulanan parasal genişlemeyle talep yaratmaya çalışılırken tekstil sektörünün de bundan olumlu etkilenmesi bekleniyor.

Bilançolar nasıl geldi?

Çeyrekssel dönemler itibariyle Tekstil Endeksi'nde yer alan 14 şirketin bilançosunu inceleyen Gedik Yatırım'ın analizine göre Arsan Tekstil, Akın Tekstil, Bossa, Kordsa, Menderes Tekstil ve Yataş hisseleri öne çıkıyor. Satış gelirlerindeki artışa paralel olarak şirketlerin kârlılıklarının ve net kâr rakamlarının 2015 yılının ikinci çeyreğine göre artış kaydettiği görülüyor.

İkinci yarıda ne olur?

Öncü ekonomik verileri incelediğimizde, ekonomi, 2016 yılının ikinci yarısına birinci yarıyla göre daha zayıf başladı. Yılın geri kalanında da büyümenin ilk ve

ikinci çeyreğe göre daha düşük geçeceği beklentisi söz konusu. Bu durumun tekstil sektörünü olumsuz etkileyebileceği vurgusunu yapan Gedik Yatırım Araştırma Uzman Yardımcısı Onurcan Bay, özellikle üçüncü çeyrekte, verilerdeki sert düşüş ve döviz kurlarındaki artışa dikkat çekiyor ve sözlerine şöyle devam ediyor:

“Verilerdeki düşüş ve kur artışları üçüncü çeyrekte sektör üzerindeki olumsuzluklar olarak görülebilir. Üçüncü çeyrekte tekstil sektörü şirketlerinin birinci ve ikinci çeyreğe göre olumsuz performans göstermesini, ancak yılın dördüncü çeyreğinde büyük bir olumsuz gelişme olmadıkça, ilk yarıyılın altında kalsa da, üçüncü çeyreğe göre toparlanma görülebileceğini düşünüyoruz.”

Ağırlık düşük

BIST Tekstil Deri Endeksi'nin (XTEKS) BIST Tüm içindeki toplam ağırlığı 2016 yılı 2. dönem sonu itibariyle yüzde 0.45 ile oldukça düşük bir seviyede. Bu şirketlere bakıldığında Kordsa, yüzde 0.21 ile endekste ağırlığı en yüksek şirket. Sonrasında Yataş ve Menderes Tekstil öne çıkıyor. Borsa içindeki düşük ağırlıklar hacimler tarafında da kendini gösteriyor. BIST Tüm Endeksi'nde 2016/06 döneminde günlük ortalama 4.2 milyar TL'lik işlem hacmi oluşurken, bunun yalnızca günlük ortalama olarak 27.2 milyon TL'si tekstil endeksine dahil şirketlerde gerçekleşti.

Getiriler yüksek

2016/06 döneminde XTEKS Endeksi yüzde 18.23 değer kazandı. Aynı dönemde BIST Tüm Endeksi'nin getirisi yüzde 6.54, BIST-100 Endeksi'nin getirisi yüzde 7.10 olarak gerçekleşti. Tekstil sektörü BIST-Tüm Endeksi'nden daha yüksek bir getiri sağladı. 19 Eylül 2016 tarihi itibari ile getirileri incelediğimizde ise BIST Tüm Endeksi yüzde 7.73, BIST-100 endeksi yüzde 8.29 getiri sağlarken, XTEKS Endeksi'nin getirisi yüzde 23.16 olarak gerçekleşti. Böyle bakıldığında, tekstil hisselerinin endekste ağırlığı düşük olmakla birlikte getiri performansı olarak öne çıktıkları söylenebilir.

19 Eylül itibariyle Birko Tekstil, Yataş, Akın Tekstil ve Kordsa hisseleri yüzde 50'nin üzerindeki prim performanslarıyla yatırımcının yüzünü en çok güldüren tekstil endeksi hisseleri oldular.

İhracat potansiyeli

Dünya tekstil sektörünün ihracat hacmi 414 milyar dolar seviyelerinde bulunuyor. Tekstil pazarında yüzde 4'lük pay alan Türkiye, dünyanın altıncı büyük tedarikçisi konumunda. Ev tekstilinin ise 75 milyar dolarlık hacmi bulunmakta olup, Türkiye dünyada dördüncü büyük tedarikçi. Çorap sanayisinde ise Çin'den sonra dünyanın en büyük tedarikçisiyiz.

Yakın çevremizde veya yurtiçi, yurtdışı kaynaklı gelişmeler çerçevesinde iktisadi büyüme üzerinde risk oluşturabilecek unsurlar, tekstil sektörü üzerinde de risk oluşturuyor.

İhracat rakamlarını artırarak dünyadaki konumunu ve pazar payını yükseltme hedefleri olan sektörün bu hedeflere ulaşma konusunda önünde birtakım zorluklar bulunduğunu söyleyen Onurcan Bay, “Bunlardan en önemlileri, sektördeki şirketlerin zaman zaman hammadde ve yarı mamule ulaşmada zorluklarla karşılaşması ve şirket sermayelerinin yetersizlikleri” diyor.

Tekstil sektörü, Türkiye ekonomisi ile

beraber büyüyen bir sektör. Dolayısıyla yakın çevremizde veya yurtiçi, yurtdışı kaynaklı gelişmeler çerçevesinde iktisadi büyüme üzerinde risk oluşturabilecek unsurlar, tekstil sektörü üzerinde de risk oluşturuyor. Özellikle Ortadoğu coğrafyasında yaşananların, Rusya ile olan ilişkilerin, yaşanan veya yaşanabilecek sorunların etkilerinden bahsetmek mümkün. Bu anlamda 2015 yılında ihracat

anlamında iyi bir yıl geçmedi. Rusya ile olan ilişkilerin normalleşmesi bu bakımdan olumlu oldu. Ancak 2016 yılı kârlılıklarında tam olarak etkisinden bahsetmek zor. Ancak Avrupa Birliği'ne olan ihracatın artmasının Rusya'dan kaynaklı olumsuzluğu hafiflettiğini söyleyen Kapital FX Araştırma Uzmanı Enver Erkan, ek olumsuzluklar olmazsa 2017 yılının tekstil ihracatı açısından daha olumlu geçmesini öngörüyor.

DESTEK MENKUL ARAŞTIRMA MÜDÜRÜ MURAT TUFA

Tekstil Endeksi'nin getirisi yüksek

Tekstil Endeksi'nin BIST-100 içerisinde sektörel endeksler arasında daha iyi bir performans gösterdiğini söyleyebiliriz. Yılbaşından bu yana BIST Finansal Kiralama Endeksi yüzde 40, BIST Madencilik Endeksi yüzde 36 üzerinde getiriyle en çok kazandıran endeksler olurken, BIST Tekstil Endeksi ise yüzde 23'lük getiri ile bu olumlu seyre paralel hareket etti. BIST 100 Endeksi aynı dönem aralığında yüzde 9 getiri sağladı. Dolayısıyla tekstil sektörü hisselerinin genel BIST 100 Endeksi'ne nazaran pozitif ayrıştığını ve endeks üzeri getiri sağladığını görüyoruz.

KAPİTAL FX ARAŞTIRMA UZMANI ENVER ERKAN

BIST 100'ün üzerinde getiri sağlandı

BIST Tekstil Endeksi, son 12 aylık süre içinde BIST 100 Endeksi'nin üzerinde getiri sağlarken, tekstil endeksi içinde en yüksek ağırlığa sahip üç şirketin getirileri değişkenlik gösterdi. Bu süre içinde Kordsa Global'in ve Yataş'ın performansı BIST Tekstil Endeksi üzerinde iken, Menderes Tekstil'in getirisi BIST Tekstil Endeksi'nin altında, BIST 100 Endeksi'nin üzerinde gerçekleşti. Yılın ilk dokuz ayında ise Kordsa, Yataş ve Menderes Tekstil BIST Tekstil'in üzerinde getiri sağladı. Artan AB ihracat potansiyeli ve Rusya ile olan ilişkilerin düzelmesinin sektörü olumlu etkilemesini bekliyoruz. Tekstil şirketleri bundan olumlu etkilenecektir. Tekstil Endeksi içinde yer alan hisselerden Kordsa Global ve Yataş'ın bu yılki finansal performansının yılın geneline de yayılmasını bekliyoruz.

LÜTFİ İNCİROĞLU

İş süreleri ve denkleştirme uygulamaları

Son yasal değişikliklerin ardından iş süreleri ve denkleştirme uygulamalarını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın eski Çalışma Genel Müdür Yardımcıları'ndan Lütfi İnciroğlu okurlarımız için değerlendirdi.

1.Giriş

Zaman kavramı toplumsal hayatın tüm birimlerinde olduğu gibi çalışma hayatı açısından da son derece önemlidir. Bu bakımdan çalışma süreleri, diğer pek çok konu gibi ekonomik ve sosyal hayatın değişimi, dönüşümü ve gelişimine paralel olarak, çalışma yaşamında, işçi ile işveren arasındaki çalışma ilişkilerinde hemen her dönem temel tartışma alanlarından birisini oluşturmuş ve işçileri koruyucu hükümler taşıyan ilk iş yasaları bu gerekçelerle yürürlüğe konulmuştur. Örneğin 1802 yılında İngiltere'de dokuma sanayiinde çalışan

çocukların iş süreleri ve koşulları yönünden korunmasını öngören ve çocuk işçilerin günlük iş sürelerini 12 saat ile sınırlandıran kanun, iş hukuku alanında dünyada atılan ilk adım olmuştur. Avrupa ülkelerindeki bu gelişmeler 1930'lu yıllarda Türkiye'de etkisini göstermeye başlamış, ulusal sanayinin kuruluşu ve işçi sayısındaki artışlarla birlikte, 1936 tarihli ve 3008 Sayılı ilk İş Kanunu yürürlüğe girmiştir. Fikir işçilerinin

ve ondan daha az işçi çalıştıran işyerlerinin kapsam dışı bırakıldığı kanunda, çalışma sürelerine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler yapılmış ve çalışma süreleri en fazla haftalık 48 saat olarak belirlenmiştir. Çalışma süresinin günlük 8 saati aşmayacak şekilde haftanın çalışılan günlerine eşit şekilde dağıtılacağı da düzenlenmiştir.

2. Çalışma süresi kavramı

İş Hukuku'nun en temel kavramlarından biri olan çalışma süresi İş Kanunu'nda tanımlanmış değildir. İş Kanunu'na ilişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği'nde, "işçinin çalıştığı işte geçirdiği süre" olarak tanımlanmıştır. Doktrinde çalışma süresi kavramı ile ilgili benzer tanımların yapıldığı görülmektedir. Nitekim çalışma süresi; "önceki dönemlerin ritmi ve koşulları belirlenmemiş, sık sık değişen bireysel çalışma tarzı yerine kollektif, muayyen birimlere ayrılmış, yeknesak ve işyerinin fonksiyonel yapısının gerekli kıldığı bir düzen ve ritme göre çalışmayı ikame eden sanayileşmenin doğurduğu bir kavram" olarak tanımlandığı gibi, "işçinin işverenin emri altında bulunmak zorunda olduğu süre", "çalışan kişinin bağlı olduğu işverenin emrine girdiği andan çıktığı ana kadar iş görme borcunu yerine getirmek zorunda olduğu zaman dilimi", "işçinin yaşamından işverene ayırdığı zaman", "işçinin kendisini işverenin emrine amade tutmak zorunda olduğu süre" olarak da tanımlanmıştır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun bir kararında ise, "işçinin iş akdi uyarınca mükellef bulunduğu işi ifa için işverenin emrine girdiği andan çıktığı ana kadar devam eden süre" olarak tanımlanmıştır.

3. Çalışma süresinin esnekleştirilmesi

Günümüzde işverenler çalışma hayatındaki gelişmeler ve teknoloji alanındaki yeniliklerin bir sonucu olarak çalışma süresinin düzenlenmesinde taraflara mümkün olduğu kadar geniş bir hareket alanı

İş Hukuku'nun en temel kavramlarından çalışma süresi, İş Kanunu'nda tanımlanmış değil. Bu kanuna ilişkin yönetmelikte, "işçinin çalıştığı işte geçirdiği süre" olarak tanımlanıyor.

sağlayan bir yaklaşım içerisinde yer alır.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de zaman içinde yaşanan ekonomik krizler, ortaya çıkan işsizlik gibi sosyal yapıda meydana gelen değişim, işçinin korunması yanında, iş piyasasının ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik düzenlemeleri

ve iş mevzuatındaki katı uygulamaların esnekleştirilmesini zorunlu hale getirmiştir.

Bu kapsamda, eski 1475 Sayılı İş Kanunu'nun bu değişimleri karşılayamayan, taraf iradelerine yer vermeyen katı hükümlerinin esnekleştirilmesi amacıyla 4857 Sayılı Kanun'da yeni istihdam türleri ile çalışma sürelerinde esnekliği sağlayan düzenlemelere yer verilmiştir. Nitekim 4857 Sayılı İş Kanunu'nda; Belirli Süreli Çalışma, Kısmi Süreli Çalışma,

Maddesi'nde düzenlenen denkleştirme (sıkıştırılmış iş haftaları) Avrupa Birliği'nin 93/104 Sayılı Yönergesi'ne uygun olarak düzenlenmiştir.

4857 Sayılı Kanun'a göre, genel ilke çalışma süresinin, işyerinde haftanın çalışılan günlerine eşit ölçüde bölünerek uygulanmasıdır. Ancak aksi kararlaştırılmışsa, taraflar, haftalık çalışma süresini, haftanın günlerine istedikleri gibi paylaşabilir, haftanın bazı günlerinde diğer günlerden daha

uzun çalışılmasını kararlaştırabilirler. Hatta 11 saati aşmamak koşuluyla, haftalık 45 saatten az çalışılan işyerlerinde, haftada iki gün yerine üç gün tatil yapılması da mümkündür. Örneğin haftada 40 saat çalışılan bir işyerinde, günlük 10 saatlik bir çalışma düzeniyle, cuma gününün de

tatil olarak belirlenmesi söz konusu olabilecek, işçiler kendilerine daha fazla zaman ayırabilecekleri gibi işverenler de bazı işyeri giderlerinden tasarruf sağlayabileceklerdir.

Denkleştirme dönemi, işyerinin tümünde ya da bir bölümünde uygulanabileceği gibi, sadece tek bir işçi için de uygulanabilir. Zira denkleştirme süresinden güdülen amaç, işverenin ihtiyaç duyduğu işgücünün Kanun'un çizdiği sınırlar çerçevesinde daha esnek bir şekilde kullanılabilmesidir. Bu ihtiyacın, aynı anda tüm işçiler için ortaya çıkması ise her zaman gerekli değildir.

Tarafların karşılıklı "yazılı anlaşması" ile kararlaştırılan yoğunlaştırılmış ve denkleştirilmiş iş haftaları mutlaka "iki (veya 4) aylık" süre içinde tamamlanmak zorundadır. İşçi sağlığı ve iş güvenliği endişesi ile "emredici" olarak sınırlandırılan bu sürenin "taraf iradeleri" ile bile

uzatılması "geçersiz" sayılır.

Öte yandan, kanun denkleştirme döneminin azami sınırını belirlemiş olup, alt sınır bakımından bir süre getirmemiştir. Bunun sonucu olarak, taraflar iki aylık sürenin altında bir denkleştirme dönemi öngörebilirler. Örneğin, işveren bir hafta içinde yetiştirmesi gereken bir siparişi tamamlayabilmek için işçileri birinci haftada 66 saat, ikinci haftada 24 saat yani, 7,5 saat çalışma düzeninde üç günden biraz fazla çalıştırıp, kalan süreyi de boş zaman vererek iki haftalık bir denkleştirme dönemi öngörebilir.

Başka bir anlatımla, işveren; 8 haftalık bir denkleştirme döneminde

haftasından sonraki haftalarda işveren işçiyi daha az sürelerle çalıştırması durumunda, ortalama haftalık çalışma süresi 45 saati aşmayacağından, işçiye fazla çalışma ücreti ödemek durumunda kalmayacaktır.

Denkleştirme döneminde ödenecek ücretler ve sigorta primleri çalışılan sürenin uzunluğuna ya da kısalığına göre değişmez. Bu nedenle, işveren fiilen çalışılan süreye göre hesaplanan ücreti değil, çalışılan sürenin ortalamasının işçinin normalde çalışması gereken süreye eşit olması halinde, normalde kararlaştırılan ücreti ödemelidir. Örneğin maktu ücret ödemesinde; haftalık çalışma süresinin üzerinde çalışılan dönemde

Denkleştirme döneminde ödenecek ücretler ve sigorta primleri çalışılan sürenin uzunluğuna ya da kısalığına göre değişmez.

en fazla 360 saat çalışma yaptırabilir. Bunun üzerinde yapılan çalışmalar fazla çalışma sayılır ve ücreti yüzde 50 zamlı ödenir. Haftalık çalışma süresinin haftanın çalışılan günlerine farklı şekilde dağıtılması durumunda, o işyerinde haftada 6 gün çalışılıyorsa bir işçi haftada en çok (11 x 6 =) 66 saat, 5 gün çalışılıyorsa en çok (11 x 5 =) 55 saat çalıştırılabilecektir. Böylece, çeşitli nedenlerle iş yerlerinde "yoğunlaştırılmış iş haftası" uygulanabilecektir. Bu tür çalışmalarda işverene iki aylık denkleştirme süresi tanınmıştır. Bu şekilde, yoğunlaştırılmış iş

olduğu gibi, haftalık çalışma süresinin altında olduğu dönemde de aynı şekilde ücret ve sigorta primi ödemeye devam edilecektir.

Son olarak, denkleştirme dönemi sona ermeden işçinin iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle (haklı-geçerli-istifa) son bulması halinde, işçinin yoğunlaştırılmış çalışma haftalarında yaptığı çalışmalarının ücretinin hangi esasa göre ödeneceği sorunu ortaya çıkacaktır. 4857 Sayılı Kanun'un uygulamaya girdiği 2003 yılından beri denkleştirmenin yasal alt yapısı olmasına rağmen uygulamada sık başvuru bir yöntem olmadığı

söylenbilir. Ayrıca üç vardiya uygulanan işyerlerinde denkleştirme uygulaması zaten yapılamamaktadır.

4. Çalışma süreleri ile denkleştirme uygulamasında son yasal değişiklikler

4857 Sayılı Kanun'un 63'üncü Maddesi'nde 4/42015 tarihli ve 6645 Sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle yer

sayılan haller dahil, yer altında çalışan maden işçilerinin günlük çalışma süresi en çok yedi buçuk saat, haftalık çalışma süresi ise en çok otuzyedibuçuk saat olarak belirlenmiştir. Böylece, bu işçilere yedi günlük bir zaman dilimi içinde kesintisiz en az kırksekiz saat hafta tatili sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca, "yer altındaki çalışma süresi" ibaresi "çalışma süresi" olarak değiştirilerek, haftalık otuzyedibuçuk

buçuk saati geçemez (İş K. M. 69/3). Ancak, 4857 Sayılı Kanun'un 63'üncü Maddesi'nin 3'üncü Fıkrası'na ilave edilen bir cümle ile turizm, özel güvenlik ve sağlık hizmeti yürütülen işlerde işçinin yazılı onayının alınması şartıyla yedi buçuk saatin üzerinde gece çalışması yaptırılabilceği hüküm altına alınmıştır (Ek cümle: 4.4.2015-6645/37 M).

Kanun'un madde gerekçesinde, "gece çalışmalarının yedi buçuk saat

İşçilerin gece çalışmaları 7.5 saati geçemez. Ancak, turizm, özel güvenlik ve sağlık hizmeti yürütülen işlerde işçinin yazılı onayı ile 7.5 saatin üzerinde gece çalışması yapılabilir.

altı maden işlerinde çalışan işçilerin çalışma süresi; "günde en çok yedi buçuk", "haftada en çok otuz yedi buçuk saat" ile sınırlandırılmıştır. Bu yasal değişikliğe son yıllarda maden ocaklarında meydana gelen iş kazalarının yol açtığını söylemek mümkündür.

Kanun'un madde gerekçesinde düzenlemenin amacı şöyle ifade edilmektedir: "Çalışma süresinden

saati yer üstünde kırk beş saate tamamlama imkânı ortadan kaldırılmıştır. Bu değişiklikle, yeraltı maden işçilerine haftada iki gün hafta tatili izni verilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Görüldüğü üzere çalışma sürelerindeki sınırlama tamamen iş sağlığı ve güvenliğine yöneliktir".

Çalışma süreleri ile ilgili diğer bir düzenleme gece çalışma süresine dairdir. İşçilerin gece çalışmaları yedi

nedeniyle üçlü vardiya sisteminin uygulanamadığı, mevzuata uygun olmadığı halde genellikle iki vardiya sisteminin uygulandığı ve bu uygulamanın gece 7.5 saatten fazla çalışma yasağına aykırılıklar oluşturduğu bilinen bir gerçektir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca yapılan işyeri denetimlerinde bu durumun tespiti halinde idari para cezalarına muhatap olan işverenler uygulamada fiili imkânsızlık olduğu gerekçesi ile bu durumun düzeltilmesi gerektiği hususunda uzun yıllar talepte bulundular. Nihayetinde üç sektörde (turizm, sağlık ve güvenlik) işçinin onay vermesi durumunda gece çalışmasının 7.5 saati aşabileceği hususunda yasal bir düzenleme yapıldı.

Çalışma süreleri ile ilgili son yasal değişiklik ise, 4857 Sayılı Kanun'un 63'üncü Maddesi'nin İkinci Fıkrası'na bir cümle ilavesi ile gerçekleşti. 63'üncü Madde'de "iki ay" olarak öngörülen denkleştirme süresi (TİS ile 4 aya kadar uzatılabilir), 6.5.2016 ve 6715 Sayılı Kanun'da yapılan bir düzenleme

Aşırı çalışma süresi uygulanan işyerlerinde işçilerde yorgunluk, dikkat dağınıklığı ve iş stresi, iş kazalarını artırıyor.

ile sadece turizm sektörüne özgü artırıldı. Bu düzenleme ile "Turizm sektöründe dört aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık çalışma süresini aşamaz; denkleştirme süresi toplu iş sözleşmeleri ile altı aya kadar artırılabilir". Gerçi turizm işverenleri, sezon sonunda ve iş hacminin azaldığı, işçilerin iş sözleşmelerinin askıya alındığı dönemde, ellerindeki nitelikli elemanları kaybetmemek için alternatif çözüm arayışı içinde idiler. Elbette ki ülkemiz ile Rusya arasında yakın geçmişte yaşanan krizin turizm sektörünü doğrudan etkilemesi bu düzenlemenin yapılmasında etkisi olduğunu söylemek mümkündür. Ancak işverenlerin yıllar itibarıyla bu konuyla ilgili genel yakınması kanundaki denkleştirme süresinin kısılalığı idi. Burada yapılan

düzenleme sadece bu sektöre özgü olarak artırılmıştır.

Sonuç

Tüm ülkelerde olduğu gibi Türk endüstri ilişkilerinde de çalışma süreleri sosyal taraflar arasında en çok tartışılan konuların başında gelmektedir. Aşırı çalışma sürelerinin uygulandığı işyerlerinde işçilerde meydana gelen yorgunluk, dikkat dağınıklığı ve iş stresi iş kazalarının

ve meslek hastalıklarının artmasına neden olmakta hem işçiler hem de işverenler telafisi mümkün olmayan zararlarla karşılaşmaktadırlar.

Öte yandan uluslararası arenada sosyal politika uzmanları bir yandan dünyada kronikleşen işsizliğe çare ararken, diğer yandan da acımasız rekabet şartları ve yeni üretim teknikleri nedeniyle alternatif çalışma modellerinin benimsenmesini bir çıkış noktası olarak görmektedirler. Zira esnek çalışma ile çalışma sürelerinde meydana gelen değişim sayesinde, üretim süreçleri kesintisiz devam edecek ve üretim maliyetleri düşürülerek işletmelerin ayakta kalması ve işçilerin işlerini korumaları sağlanmış olacaktır.

Nitekim 4857 Sayılı Kanun'da yapılan son yasal değişiklikle, gece çalışma döneminde; turizm, sağlık ve güvenlik sektöründe 7.5 saatten fazla

çalışılmasına imkân verilirken (İş K. M. 69/3) yer altı maden işyerlerinde çalışan işçilerin günlük ve haftalık çalışma sürelerini de sınırlandırmıştır (İş K. M. 63/1). Bununla birlikte sadece turizm sektörüne özgü olarak denkleştirme sürelerini 2 aydan 4 aya (TİS ile 4 aydan-6 aya) çıkararak sektördeki istihdamın korunmasının yanı sıra turizm işletmelerinin ayakta kalmasını da sağlamayı amaçlamıştır (İş K. M. 63/2).

KAYNAKLAR

AKTAY, Nizamettin/ARICI, Kadir/KAPLAN, E.Tuncay, İş Hukuku, Ankara 2013.
AKYİĞİT, Ercan, İçtihatlı ve Uygulamalı İş Kanunu Şerhi, Seçkin, Ankara 2001.
ALTAN, Ömer, Zühtü, Sosyal Politika Dersleri, Anadolu Üniv. İİBF Yayın No: 185, Eskişehir, 2004.
ARICI, Kadir, Çalışma Sürelerinin Hukuki Gelişimi ve Yeterliliği Açısından 1475 Sayılı İş Kanunu'nda Çalışma Süreleri, Kamu – İş, Ankara, 1992.
CANIKLIOĞLU, Nurşen, 4857 Sayılı İş Kanunu'nun Çalışma Sürelerine İlişkin Düzenlemeleri, Türkiye Toprak Seramik ve Cam, Çimento Sanayi İşverenleri Sendikası Yayını, III. Yılında İş Yasası, 2005.
DEMİR, Fevzi, İş Hukuku ve Uygulaması, İzmir 2003.
EYRENCİ, Öner, 4857 Sayılı Yasa ile Getirilen Yeni Düzenlemeler, Legal İSGHD 2004/71.
İNİROĞLU, Lütfi, Güncel Yargıtay Kararları Işığında Açıklamalı Yeni İş Kanunu, İstanbul 2006.
İNİROĞLU, Lütfi, Çalışma Hayatında Esnek Çalışma Uygulamaları, İstanbul 2011.
KANDEMİR, Murat, Fazla Çalışmanın Azami Süresi ve Fazla Çalışma Yasakları, Legal İSGHD 2011.
KILIÇOĞLU, Mustafa/ ŞENOC AK, Kemal, İş Kanunu Şerhi, Cilt 2, İstanbul 2008.
MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi/ASTARLI, Muhittin/ BAYSAL, Ulaş, İş Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2014.
NARMANLIOĞLU, Ünal, İş Hukuku (Ferdî İş İlişkileri), İstanbul 2012.
SÜZEK, Sarper, İş Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2013.
SÜMER, Haluk Hadi, İş Hukuku, 20. Baskı, Konya 2015.
TULUKÇU, N. Binnur, İş Hukukunda Dinlenme Hakkı, Ankara 2012, s.VII.

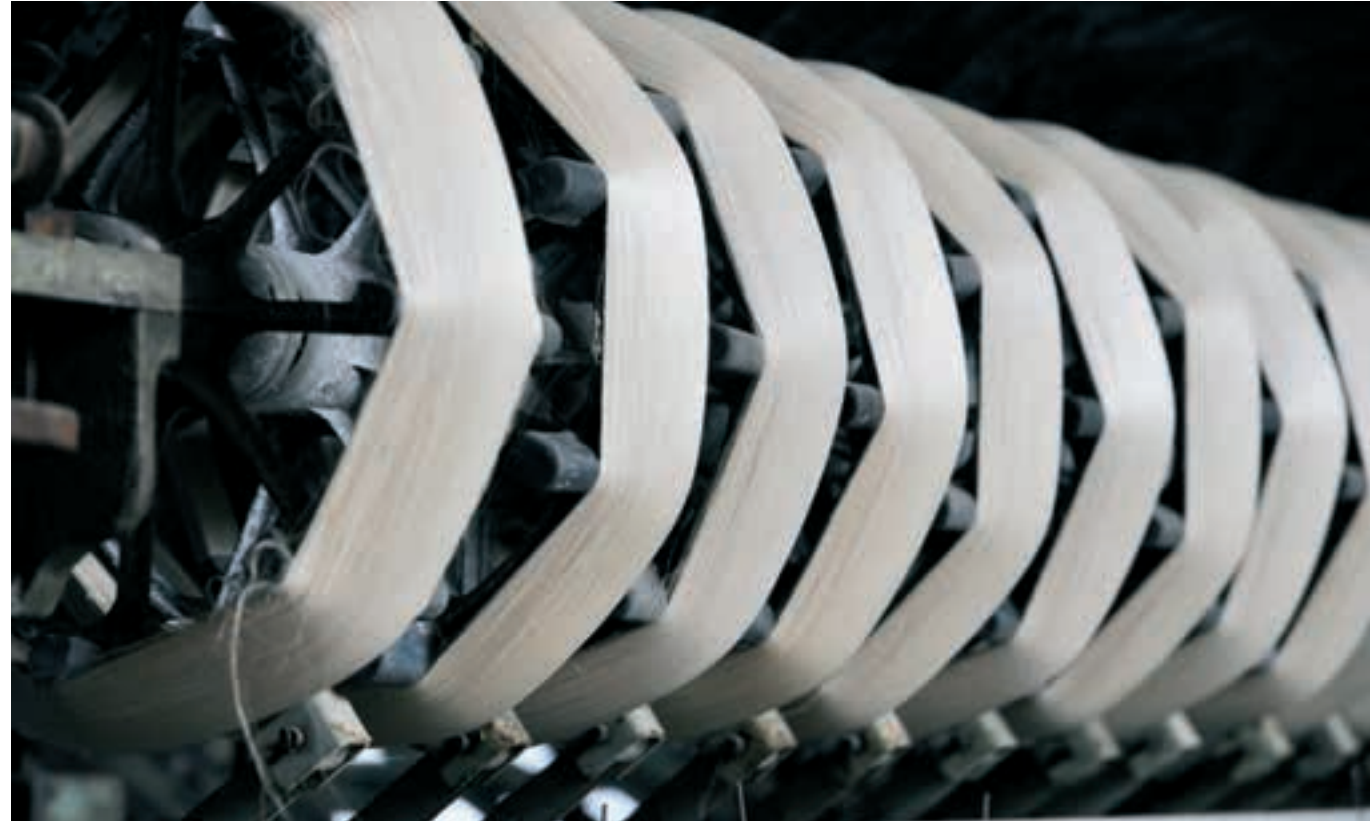
ÜÇÜNCÜ DÜNYANIN TALEBİ İPLİK ÜRETİMİNİ ARTIRDI

ITMF Küresel İplik Raporu'na göre, küresel iplik üretimi, 2016 yılının birinci çeyreğinde önceki yıla göre artış gösterdi. Böylece, Asya ve Güney Amerika'daki üretim ilk çeyrekte artarken, Avrupa'da düştü.

Etiyopya, Kamboçya gibi ülkelerin iplik talepleri artıyor.

Envanterde durum ne oldu?

Küresel iplik envanterleri, Asya'da yüzde 6 ve Güney Amerika'da yüzde 1 oranındaki düşüşlerle bu yılın ilk çeyreğinde, önceki döneme göre yüzde 5 oranında düştü. Bu yılın ilk çeyreğinde, küresel iplik envanterindeki yıllık yüzdelik değişim, yaklaşık yüzde 3'lük bir artış kaydetti. Böylece, Avrupa'nın iplik stokları, önceki yıla oranla yaklaşık yüzde 7 oranında arttı. Güney Amerika stokları yüzde 35 oranında arttı. Asya iplik stokları, bu yılın ilk çeyreğinde yıllık bazda değişiklik göstermedi. Dünya genelindeki kumaş stokları, bu yılın ilk çeyreğinde önceki döneme göre neredeyse hiç değişmedi. Bu kapsamda, Asya'daki stoklar, yüzde 1'den az bir düşüş yaşarken, Güney Amerika yüzde 2'nin üzerinde bir artış gördü. Diğer bölgelerde, stoklar, yıllık bazda büyük oranda sabit kaldılar.

Dünya piyasalarında yaşanan durgunluğa rağmen, Asya ve Güney Amerika'da iplik üretiminde artış yaşandı. Uluslararası Tekstil Sanayicileri Federasyonu (ITMF) 1. Çeyrek Küresel İplik ve Küresel Kumaş Üretim Raporu'na göre, küresel iplik üretimi, 2016 yılının birinci çeyreğinde önceki yıla göre artış gösterdi. Asya ve Güney Amerika'daki üretim artarken, Avrupa'da düşüş gösterdi. Yıllık bazda bu yılın birinci çeyreğindeki küresel iplik üretimi, Asya'daki ve Avrupa'daki pozitif büyüme oranlarıyla, 2015'in ilk çeyreğine göre artış gösterdi. Diğer bölgelerde değişmezken, Asya ve Güney Amerika'da iplik stokları küresel kumaş üretimi, Asya ve Avrupa'daki

“Dünya nüfusu artıyor, fast fashion moda anlayışı geliştiği için ipliğe olan talep artıyor. Sentetiklerde ciddi bir artış var.”

düşüşler nedeniyle, bu yılın ilk çeyreğinde, 2015'in dördüncü çeyreğine göre düşüş gösterdi.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası (TTSİS) Danışma Kurulu Üyesi ve Topkapı İplik Sanayi ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Akıncı, Etiyopya, Kamboçya gibi üçüncü dünya ülkelerinin taleplerinde yaşanan artış etkisiyle dünya iplik üretiminin arttığını

söylüyor.

İplik üretiminde sentetik ürünlerde artış gözlemlendiğini belirten Akıncı, “2014 yılında 92 milyon ton elyaf kullanıldı. Bunun 24 milyonu pamuk kalan kısmı polyester, poliyamit, akrilik, yün gibi ürünlerden oluşuyor. Sentetiklerde ciddi bir artış var. Dünya nüfusu artıyor, fast fashion moda anlayışı geliştiği için ipliğe olan talep artıyor. Nüfus artıyor, gelir seviyesi artıyor” diyor.

Etiyopya-Kamboçya etkisi

Son yıllarda Vietnam'ın 38 milyar dolarlık konfeksiyon imalatıyla öne çıktığına dikkat çeken Akıncı, bu ülkenin iplik ve kumaş talebinin giderek arttığına da işaret ediyor.

Etiyopya, Kamboçya gibi ülkeler son yıllarda tekstil ve hazır giyim üretimde öne çıkmaya başladı. Bu ülkelerde işçilik maliyetlerinin düşük olması dünya markalarının üretimlerini o bölgelere kaydırmalarına neden oluyor. Örneğin Tchibo, tüm tekstil ürünlerinin üretimini Etiyopya'da yaptırıyor. Hatta Ayka Addis Tekstil adlı Türk firması 4-5 yıl önce Etiyopya'ya taşınarak Tchibo'ya yaptığı

üretime orada devam etme kararı almıştı.

Türkiye'de de Avrupa'ya olan yakınlıktan dolayı iyi bir iplik üretimi var. Türkiye'de yılda 1 milyon 400 bin ton pamuk tüketilirken, bunun 700 bin tonu Türkiye'de üretiliyor, kalan kısmı ithal ediliyor. Bunun yanında polyester ve sentetik iplikler var. Dünya iplik üretiminde Çin ilk sırada; sonra Hindistan ve Pakistan geliyor, ardından Türkiye yılına göre değişmekle birlikte 4'üncü ya da 5'inci sırada yer alıyor.

Kumaş üretimi ne oldu?

ITMF 1. Çeyrek Küresel İplik ve Küresel Kumaş Üretim Raporu'nun verilerine göre, 2015 yılının ilk çeyreği ile kıyaslandığında, küresel kumaş üretimi değişiklik göstermedi. Dolayısıyla, Asya'daki üretim istikrarını sürdürürken, Güney Amerika'nın üretimi düştü ve Avrupa'daki kumaş üretimi önceki yıla göre arttı. Bu yılın ilk çeyreğinde, dünya çapındaki kumaş stokları orta seviyede artış gösterdi.

Kumaş envanterleri Asya'da düşerken, Güney Amerika'da arttı. 2016'nın ilk çeyreğinde, kumaş stokları önceki yıla kıyasla değişmedi. Avrupa'da kumaş siparişleri önceki çeyreğe göre düşüş gösterirken, Güney Amerika'da arttı. Yıllık bazda, kumaş siparişleri Avrupa ve Güney Amerika'da düştü. Tahminler bu yılın ikinci çeyreği için küresel iplik ve kumaş üretiminde bir artışa işaret ediyor. İplik ve kumaş üretimine yönelik küresel görüş, 2016 yılının üçüncü çeyreği için daha fazla iyileşmeye işaret ediyor.

İTHİB Yönetim Kurulu Üyesi ve Kipaş Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ahmet Öksüz, kumaşın hammaddesi olan ipliğin üretiminin kumaşa olan talebin artmasıyla birlikte artış gösterdiğini söylüyor.

Son yıllarda hızlı moda akımının ortaya çıkmasıyla birlikte hazır giyimde çok hızlı bir değişim yaşanmasının iplik ve kumaş üretimini artırdığına işaret eden Öksüz, “Son yıllarda Bangladeş gibi ülkeler konfeksiyonun yanı sıra kumaş üretimine de girmeye başladılar. Bu durum da ipliğe olan talebi artırıyor. İnsanların yaşam standartlarındaki artışa paralel olarak giyim talebinin artmasıyla iplik ve kumaş üretimi de artacaktır” diyor.

Rapora göre 2016 yılının ilk çeyreğinde, iplik üretimi, önceki yıla kıyasla yüzde 20 arttı. Böylece, Asya'daki iplik üretimi geçen döneme oranda yüzde 21 güç kazanırken,

bu değer Güney Amerika'da yüzde 29 oldu. Avrupa'da ise yüzde 4 düşüş gözlemlendi. 2016'nın ilk çeyreği ile 2015'in ilk çeyreği kıyaslandığında, küresel iplik üretimi yüzde 4 oranında büyüdü. Asya ve Avrupa'daki iplik üretiminin yıllık değişimi sırasıyla, yüzde 5 ve yüzde 4 oldu. Kuzey ve Güney Amerika'daki yıllık büyüme oranları yüzde 7'nin üzerinde oldu.

Küresel kumaş üretimi ise önceki yıla göre yüzde 8'in üzerinde geriledi. Asya ve Avrupa üretimi, sırasıyla, yüzde 10 ve yüzde 2 oranında düşerken, Güney Amerika kumaş üretimi, önceki döneme göre yüzde 31 arttı. Önceki yıla göre, küresel kumaş üretimi, 2016'nın ilk çeyreğinde değişim göstermedi. Böylece Asya üretimi, önceki yıla kıyasla büyük oranda değişim yaşamazken, Güney Amerika üretimi yaklaşık yüzde 21 oranında düştü. Avrupa'nın kumaş üretimi, önceki yıla göre yaklaşık yüzde 9 arttı.

MAHMET AKINCI / TTSİS DANIŞMA KURULU ÜYESİ

Dünya iplik üretiminde ilk beşteyiz

Türkiye'de de Avrupa'ya olan yakınlıktan dolayı iyi bir iplik üretimi var. Ülkemizde yılda 1 milyon 400 bin ton pamuk tüketiyoruz. Tüketilen bu pamuğun 700 bin tonu Türkiye'de üretiliyor geri kalan kısmı ise ithal ediliyor. Pamuk ipliği üretiminin yanı sıra polyester ve sentetik iplikler var. Dünya iplik üretiminde ülkemiz 4'üncü-5'inci sırada yerini alıyor.

AHMET ÖKSÜZ / İTHİB YÖNETİM KURULU ÜYESİ

Yenileme yatırımları yapıyor

Türkiye'de iplik üretimi konusunda yeni yatırımların yanı sıra ağırlıklı olarak yenileme yatırımları yapılıyor. Biz de Kipaş Holding olarak Kahramanmaraş'taki 50 bin iğlik bir tesisi yeniledik. Bunun yanı sıra 50 bin iğlik de yeni yatırım yaptık. İç piyasaya ve tüm dünyaya hem iplik hem de kumaş satıyoruz. 2016 yılında, 2015'e göre bir miktar artış oldu. 2017 yılında da iplik ihracatının bir miktar da olsa artmasını bekliyoruz.

Pamuğun kaderini Çin belirleyecek

Pamuk fiyatları son altı yılın en düşük seviyesine indi. Kalıcı olması beklenen fiyatlardaki düşüş trendinin küresel üretimi aşağı çekmesi bekleniyor. Uluslararası Pamuk Danışma Komitesi'ne göre düşük fiyatlar, pamuğun cazibesini azaltıyor.

Uluslararası piyasalarda 2014/15 sezonunda pamuk fiyatlarındaki düşüşün kalıcı olması, bunun sonucu olarak da Kuzey Yarımküre'de pamuk üretiminin azalması bekleniyor.

Uluslararası piyasalarda pamuk fiyatları 2009 yılından bu yana en düşük seviyede. Uluslararası Pamuk Danışma Komitesi (ICAC), 'düşük' pamuk fiyatlarının uzun soluklu olacağını bildirdi. ABD'de mart vadeli pamuğun fiyatı 62.30-65.0 Pound/Sent aralığında işlem görüyor. ICAC Cotlook A Endeksi ile ölçülen sezon içindeki ortalama fiyat beklentisini 68 sente çekti. Vadeli işlemlere göre daha primli seyreden bu endekste pamuk fiyatı şu sıralar 67 sent civarında.

yönlü hareketliliğe neden olabilir. Bu yıl ciddi bir bilgi gelmezse çok büyük bir fiyat artışı olmaz. Kısa vadede fiyatlarda bir artış beklenmiyor ama uzun vadede fiyat artışı olur" yorumunu yapıyor.

Çin'in 5-6 yıl önce stokunu eritmeye başladığına işaret eden Barış Kocagöz, dünya devreden stokunun yarısının Çin'de olduğunu, bu stokun ne kadar kullanılabilir olduğunun da önümüzdeki günlerde görüleceğini söylüyor. İçinde bulunduğumuz dönemde Kuzey Yarımküre'de pamuk hasat sezonu yeni başlıyor. Bu hasat önemli. Zira Çin'in alımlarında bir değişim oldu. Çin ithalatını artırdı, pamuk ihtiyacını da kendi yaptığı kritik stoktan kullanıyor. Bu da dünya pamuk talebine yansıyor.

Türkiye'de üretim artıyor

Türkiye'nin pamuk üretiminin bu yıl artacağına işaret eden Barış Kocagöz, "Ülkemizde yüzde 20-25'lik bir artışla 800-850 bin ton arası bir rekolte bekliyoruz. Tarım Bakanlığı'nın doğru politikalarının olumlu etkisiyle 1 milyon ton eşik hedefine ulaşacağımızı düşünüyoruz. 2017-2018 sezonunda eşik hedefe ulaşmak, planlanan politikalarla mümkün olabilecek. Uzun vadeli destek çalışması gerçekleştirilirse bu hedefe katkı yapacaktır. İki yıllık bir plan çalışması olduğunu, 1 Ocak 2017'den itibaren bu uygulamanın yapılacağını duyduk. Bu, tarımsal üretimde örnek

olacak bir uygulama olacak" diye devam ediyor. ABD gibi gelişmiş ülkelerde 4-5 yıllık bir destekleme söz konusu olduğunu, Türkiye'nin de gelişen bir ülke olması bakımından bu tür uygulamaların önem taşıdığını belirten Barış Kocagöz, pamuk üreticisinin, çok ciddi yatırımları bir plan dahilinde yapmak zorunda olması bakımından bu desteklerin, üreticinin önünü görmesini sağladığını da vurguluyor.

Geçtiğimiz yıl 0.65 kuruş olan destek primi, bu yıl 0.75 kuruş olarak belirlendi.

Lisanslı depoculuğu da İzmir Ticaret Borsası'nın projesi ile harekete geçirdiklerini belirten Barış Kocagöz, "Depo uygulamamızda yüzde 81 doluluğa ulaştık, bu yıl yüzde 100 doluluğa ulaşma hedefimiz var (15 bin ton); bunu iki

Çin'in, üretimin art arda iki sezon düşmesi nedeniyle, en büyük üreticiler tablosunda Hindistan'ın arkasından ikinciliğe gerileyeceği tahmin ediliyor.

kez doldur boşalt yapabilirsek başarılı olacağız. Fiyatlar düşükken pamuk üreticisinin malını satmaması bu sistemle sağlanabiliyor" diyor.

En sert düşüş Çin'de olacak

Dünya pamuk üretiminde belirleyici bir rol oynayan Çin'in üretiminde düşüş beklentisi hakim. Pamuk üretiminde en büyük düşüş gösterecek ülkelerin başında Çin'in geldiğine işaret eden Pamuklu Tekstil Sanayicileri Birliği (PTSB) Genel Sekreteri Atilla Bağçuvan, "Çin'in üretiminin 700 bin ton azalarak 5.7 milyon tona ineceği yani 26.2 milyon balyaya gerileyeceği tahmin ediliyor. Böylelikle Çin'in üretimi son 12 yılın en düşük seviyesine inecek" diyor.

ICAC'a göre ülkede pamuk üretimi yapılan alanının büyüklüğü yüzde 10 azalarak 3.8 milyon hektara gerileyecek. Komite'nin tahminleri Çin'in pamuk fiyatında yüzde 60 düşüşe yol açan sübvansiyon reformlarının ardından geldi.

Çin'de stokların satışı nedeniyle ithalatta da gerileme yaşanıyor. Çin'in pamuk ithalatı ocakta yıl bazında yüzde 45 azaldı. Çin Pamuk Birliği tarafından açıklanan verilere göre, pamuk ithalatı ocakta 161 bin 200 ton oldu. 2014-15 sezonunun ilk beş ayında yüzde 49 düşüşle 722 bin 600 ton pamuk ithalatı gerçekleşti.

Çin'in, üretimin art arda iki sezon düşmesi nedeniyle, en büyük üreticiler tablosunda Hindistan'ın arkasından ikinciliğe gerileyeceği tahmin ediliyor. Hindistan'ın üretiminin 300 bin ton azalarak 6.5 milyon tona düşecek olmasına karşın Çin'den daha büyük miktarda ürün alması bekleniyor. Bu arada dünyanın en büyük pamuk ithalatçısı ABD'de pamuk alanlarının yüzde 10 azalarak 3.6 milyon hektara ineceği ve ülkedeki çiftçilerin başka ürünlere yöneleceği de tahminler arasında. ICAC, ABD'de pamuk üretiminin yüzde 7 düşüşle 3.3 milyon ton, bir başka ifadeyle 15.2 milyon balya olacağı öngörüsünde bulundu.

Dünyada pamuk yetiştirilen alanın büyüklüğünün 2015/16 döneminde yüzde 6 azalarak 31.6 milyon hektara gerileyeceği tahmin ediliyor. Yine dünyada ortalama üretimin 777 kg/hektar olduğu düşünüldüğünde, dünya genelinde üretimin yüzde 6 düşüşle 24.6 milyon tona ineceği hesaplanıyor. Bu da pamuk üretim hacminin, 2009/10 sezonundan bu yana en düşük seviyeye gerileyeceği anlamına geliyor.

Pamukta Çin'in belirleyici olduğuna dikkat çeken Ulusal Pamuk Konseyi Başkanı (UPK) Barış Kocagöz, "Dünya devreden stoku, pamuk fiyatlarını baskıda tutuyor. Çin'deki stoklar dünya devreden stokunda önemli bir yer aldığı için oradaki bir değişiklik pamuk fiyatlarında yukarı

DÜNYA PAMUK ÜRETİMİ (Bin Ton)

Sezon	Dünya	Hindistan	Çin	ABD	Pakistan	Brezilya	Türkiye
2011/12	27.848	6.239	7400	3.391	2.311	1.877	828
2012/13	26.785	6.290	7300	3.770	2.002	1.310	745
2013/14*	26.169	6.766	6.950	2.811	2.076	1.734	760
2014/15*	26.190	6.562	6.500	3.553	2.305	1.563	724
2015/16*	21.190	5.750	4.820	2.810	1.510	1.350	630
2016/17**	22.450	5.830	4.680	3.340	1.820	1.460	664

KAYNAK: ULUSLARARASI PAMUK DANIŞMA KURULU (ICAC) (*) TAHMİN (**) PROJEKSİYON

Beklentiler ne yönde?

Dünya pamuk alanının, 2014/15'teki düşük fiyatlar sebebiyle 2015/16'da yüzde 7 gerilemeyle 31.3 milyon hektara düşeceği tahmin ediliyor. Bunun sonucu olarak da dünya pamuk üretiminin yüzde 9 azalma ile 23.9 milyon tona gerilemesi bekleniyor. Çin'de 2015 yılı için yapılan daha düşük bir ödenek duyurusunun pamuk alanının yüzde 12 düşüşle 3.8 milyon hektara gerilemesine yol açacağı tahmin ediliyor. Çin'deki üretim de 2015/16'da 5.4 milyon tona düşebilir. Hindistan'daki alan ise

koşulları nedeniyle yüzde 15 gerileme ile 3.3 milyon hektara düşeceği tahmin ediliyor.

912 kg/ hektarlık bir verim göz önüne alındığında, ABD'deki üretimin yüzde 14 ile 3 milyon tona gerilemesi bekleniyor.

Dünya pamuk tüketimi

Dünya pamuk tüketimi 2014/15 döneminde yüzde 3 yükselerek 24.199 milyon tona çıktı. 2015/16'da da bir yüzde 2'lik artış daha göstererek 24.3 milyon tona çıkması bekleniyor. Çin'de yurtiçi pamuk fiyatları, Çin'in rezerv politikasının

Dünya pamuk alanının yüzde 7 gerilemeyle 31.3 milyon hektara düşeceği tahmin ediliyor. Dünya pamuk üretimi de bunun sonucu olarak yüzde 9 azalma ile 23.9 milyon tona gerileyebilir.

2014/2015'te 12.3 milyon hektar ile rekor boyuta ulaşmıştı, ancak 2015/16'da yüzde 5 azalarak 11.6 milyon hektara düşmesi bekleniyor. Son üç yılda ortalama verimin uygulanması üretimin yüzde 2 azalma ile 6.4 milyon tona gerilemesiyle sonuçlanacak. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki alanın, düşük uluslararası fiyatlar ve kötü hava

son bulması ve daha pazara yönelik bir politikaya geçilmesiyle 2013/14'te ortalama 139 sent/lb ile 2015'in ilk beş ayında 100 cent/lb'nin altına düştü. 2015/16'da fiyatların aynı seviyelerde kalacağı varsayıldığında, pamuk tüketiminin 2015/16'da 7.7 milyon tonda sabit kalması bekleniyor.

İkinci büyük pamuk tiftiği tüketicisi olan Hindistan'daki tüketimin 2015/16'da yüzde 3 artışla 5.4 milyon tona çıkacağı öngörülüyor. İplik ithalatındaki güçlü rekabete rağmen Pakistan'daki tüketimin 2015/16'da yüzde 3'lük bir yükselme ile 2.6 milyon tona çıkması bekleniyor.

Dünya stokları ne olacak?

Dünya yıl sonu stoklarının 2010/11'den bu yana ilk kez 2015/16'da yüzde 5 düşerek 20.8 milyon tona gerileyeceği tahmin ediliyor. Çin yıl sonu stoklarının yüzde 6 ile 11.8 milyon tona düşmesi beklenmesine rağmen, 2015/16 sonunda halen dünya stokunun yüzde 56'sını elinde bulunduracak. 2014/15'te yüzde 19 ile 9.4 milyon tona yükselmesinin ardından Çin dışında tutulan yıl sonu stoklarının

2015/16'da yüzde 3 ile 9.1 milyon tona gerilemesi bekleniyor.

PTSB Genel Sekreteri Atilla Bağçuvan, pamuk fiyatları üzerine en çok konuşulan iki konunun Çin'in koyduğu kota ve fiyat düşüşü olduğuna dikkat çekiyor.

Bağçuvan, "Çin'in koyduğu kota, fiyatları çok düşürdü. Farklı ihracat noktalarına ihtiyaç var. Düşüş devam edebilir. Pamuk fiyatlarındaki düşme doların yükselişine bağlı yapay bir iyileşme. Esas kâbus Çin'in devasa stokları nasıl eriteceği" diyor.

GÜNCEL FİYATLAR

Ürün	En Az (Minimum) (TL/KG)	En Çok (Maksimum) (TL/KG)
31 Renk Pamuk	4.900	5.000
41 Renk Pamuk	4.800	4.900

Türkiye'ye havza modeli

Beyaz altın olarak anılan pamuğun Türkiye'deki üretim alanı, yıllar içinde yüksek maliyet nedeniyle 791 bin hektardan yaklaşık 450 bin hektara kadar geriledi. Üretici sayısı da 135 binden 75 bine düştü. Geçen yıl kullanılan 1 milyon 600 bin ton pamuğun 750 bin tonu Türkiye'de üretilirken, ithal edilen pamuk için ödenen para ise 2.2 milyar dolardı.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından hasat, ihtiyaç ve ithalat durumunu da göz önüne alarak prim desteği sağlamasını öngören ve gelecek yıldan itibaren uygulamaya konulması planlanan Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli ile pamuk üretiminin artması bekleniyor. Bu yıl Çukurova'da 270-280 bin dekar alanda 140-150 bin ton rekolte beklediklerini, Türkiye'nin ihtiyacına göre bu rakamın çok az olduğunu belirten Adana Ticaret Borsası (ATB) Başkanı Şahin Bilgiç, üreticinin destekleme modeliyle yeniden pamuk ekmeye yöneleceğini söyledi.

İthalat düşecek

Havza modelinin uygulamaya konulmasıyla Türkiye'nin pamuk ithalatının yüzde 60'lardan yüzde 30'lara kadar düşebileceğine dikkat çeken Bilgiç, "Borsa olarak havza modelinden beklentimiz çok yüksek. Önümüzdeki yıl uygulamaya konulması halinde ilk planda 270-280 bin dönüm ekim alanının yüzde 50 artacağını, 400 bin dekarlara ulaşacağını

BARIŞ KOCAGÖZ / ULUSAL PAMUK KONSEYİ BAŞKANI

Rekolte artıyor

Bu yıl ülkemizde yüzde 20-25'lik bir artışla 800-850 bin ton arası bir rekolte bekliyoruz. Tarım Bakanlığı'nın doğru politikalarının olumlu etkisiyle bir milyon ton eşik hedefine ulaşacağımızı düşünüyoruz. Uzun vadeli destek çalışması gerçekleştirilirse bu hedefe katkı yapacaktır. Yıllık bir plan çalışması olduğunu, 1 Ocak 2017'den itibaren bu uygulamanın yapılacağını duyduk. Bu uygulama, tarımsal üretimde örnek olacak.

ATILLA BAĞÇUVAN / PAMUKLU TEKSTİL SANAYİCİLERİ BİRLİĞİ (PTSB) GENEL SEKRETERİ

Pamuk alıcısı çekimser

Hatay ve Çukurova'da hasadın başlaması, iplik piyasasında fiyatların satıcı tarafından yeterli bulunmaması, ülkemizdeki özel durumlar sebebiyle ekonomideki tedirginlik, dış piyasalarda fiyat gevşemeleri, Kurban Bayramı tatili ve benzeri sebeplerden pamuk alıcısı acil ihtiyacı dışında mal alımında çekimser davranıyor. Global ekonomi her türlü ticarete alıştığından daha titiz ve ürkek bir politikayla işlerini idare etmeye çalışıyor. İnsanların motivasyonunu çok etkileyen savaş ve gerginlik ortamlarının sona ermesi, kısa zamanda her şeyi düzeltecektir.

ALİ ULVİ KARAHAN / KARSU TEKSTİL TEKNİK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI

Pamuk fiyatları önce gevşer

Sezon açıldığı için pamuk fiyatlarında yüzde 10'luk düşüş bekliyoruz. Ocak-şubat ayına kadar bir gevşeme olacaktır. New York pamuk borsası bu konuda belirleyici unsur. Dönem başı stoklar, Çin'in durumu... ABD, Çin, Hindistan, Özbekistan, Brezilya, Pakistan en büyük üreticiler. Türkiye 7-8'inci sıralara gerilemiş durumda. En büyük tüketici Çin. Çin'in tüketimi belirleyici oluyor. Çin'in alımı azalırsa fiyatlar geriler, Çin'in alımı artarsa fiyatlar yükselir.

düşünüyorum" diyor. Şahin Bilgiç, üreticinin uygulamadan memnun kalması halinde Çukurova'nın yeniden 'beyaz altın' diyarı olarak anılabileceğini de vurguluyor.

Sürdürülebilir kılacak

Pamukta sürdürülebilir tarım, rekolte dengesi sağlama bakımından büyük önem taşıyor. Yeni destekleme modeliyle sürdürülebilir üretimin sağlanması gerektiğine dikkat çeken Şahin Bilgiç, "Hükümetimizin uyguladığı tarım politikalarıyla bunu başaracağına inanıyorum. Pamuk, Türkiye'nin vazgeçebileceği bir ürün değil. Stratejik bir ürün" diyerek pamuğun ülke ekonomisi için önemini vurguluyor. Devlet kilogram başına 0.75 kuruş destek veriyor, ancak üreticiler bu desteğin yetersizliğinden yakınıyorlar.

Tekstilde sertifikasyonun doğru adresi

11 ulusal yeterlilikten Mesleki Yeterlilik Belgesi veren Tekstil Sertifikasyon Merkezi'ne başvurular başladı.

Tekstil Sertifikasyon Merkezi (TSM), tekstil sektörüne hizmet vermek üzere 22 Mart 2011-30 Haziran 2013 tarihleri arasında AB projesi hibe faydalanıcısı olarak kurulmuş bir sınav ve belgelendirilme merkezidir. 24 Temmuz 2013 tarihinde Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası İktisadi İşletmesi adıyla resmi olarak faaliyete başlayan TSM'nin Yönetim Kurulu'nda alınan karar ile belgelendirme faaliyetleri 'Tekstil Sertifikasyon Merkezi' olarak adlandırıldı.

TSM, iplik ve terbiye alanında 11 Ulusal Yeterlilik'ten TÜRKA ve Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından akredite edilerek 9 Eylül 2014 tarihinden itibaren Mesleki Yeterlilik Belgesi vermek üzere yetkilendirildi.

Belgelendirme kapsamı

Tekstil Sertifikasyon Merkezi iplik meslek dalında 5 ve terbiye meslek dalında 6 olmak üzere toplamda 11 ulusal yeterlilikten Mesleki Yeterlilik Belgesi veriyor.

İplik Meslek Dalı

1. Ön İplik Operatörü (Seviye 3)
2. Ön İplik Operatörü (Seviye 4)
3. İplik Bitim İşleri Operatörü (Seviye 2)
4. İplik Eğirme Operatörü (Seviye 2)
5. İplik Operatörü (Seviye 4)

Terbiye Meslek Dalı

1. Ön Terbiye Operatörü (Seviye 3)
2. Ön Terbiye Operatörü (Seviye 4)
3. Boyama Operatörü (Seviye 3)
4. Boyama Operatörü (Seviye 4)
5. Bitim İşlemleri Operatörü (Seviye 3)
6. Bitim İşlemleri Operatörü (Seviye 4)

Doğrudan Hibe Programı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Avrupa Birliği ve Mali Yardımlar Dairesi

Başkanlığı ile Mesleki Yeterlilik Kurumu arasında imzalanan 'Begelendirme İçin Doğrudan Hibe Sözleşmesi' kapsamında, merkezimiz Mesleki Yeterlilik Kurumu ile bir protokol imzalayarak Aralık 2015 – Temmuz 2016 dönemi için 100 bin Euro tutarındaki hibeyi almaya hak kazandı. Bu protokol ile Mesleki Yeterlilik Belgesi için merkezimize başvuran aday başarılı olduğu takdirde sınav ücretini hibe kapsamında geri alabiliyor. İlk dönem hibe programı kapsamında çoğunluğu sendikamız üyesi olan İpekş Mensucat, Karsu Tekstil, Lüks Kadife, Öztekt Tekstil, Saray Halı, Söktaş Tekstil, Yünsa Yünlü Sanayi'nin de aralarında olduğu 10 firmadan 482 kişi sınava katıldı, 472 kişi belge almaya hak kazandı. Tekstil Sertifikasyon Merkezi, hibe kapsamında kendisine tanınmış olan limiti tam ve eksiksiz olarak kullanarak, yapmış olduğu sınavları ve belgelendirme işlemlerini prosedürüne uygun olarak tamamlamak suretiyle göstermiş olduğu başarı neticesinde Ağustos-Aralık 2016 dönemi için 119.372 Euro ek hibe almaya hak kazandı. TSM'ye başvurular ve sınavlar başladı. Sınavlar ve başvuru hakkında ayrıntılı bilgi almak için sendikamıza mail ile ulaşabilirsiniz.

“Tribute to Sümerbank” project: “They Studied Once, They Weaved One Thousand Times”

Today, Turkey is one of the world's 20 strongest economies. It has become a center of attraction with its capital stock and its industry. However, it wasn't any easy to come to these days. The book and documentary project called “They Studied Once, They Weaved One Thousand Times” organized by Turkish Textile Employers Association (TTSİS) in collaboration with Bahçeşehir University takes us to the very beginning of this journey. This journey starts in the war-weary 1920s where economy was wasted, all values started disappearing. And it is Sümerbank's name which is written on almost all milestones on that journey. While realizing the book and the documentary, 178 Sümerbank employees -from all levels- who were in the focus of these activities were interviewed and nearly 200 hours of recordings were realized. The book tries to explain the period from the last years of Ottoman Empire until the shut-down of Sümerbank through findings and historic information. This process was quite challenging, because each section was deep enough to form a separate book by itself. And finally, all this information was combined with the opinion of leading personalities of different sectors in Turkey.

Third World's demand increased yarn production

According to the State of Trade Report released by International Textile Manufacturers Federation (ITMF), global yarn production has increased in the first quarter of 2016 compared to the previous year. Global fabric production has decreased in the first quarter of this year compared to the fourth quarter of 2015 due to the decrease in the yarn stocks in Asia and Southern America. Member of Turkish Textile Employers Association Consultative Committee and Topkapı İplik Sanayi ve Ticaret A.Ş. Chairman Mahmut Akıncı says that the global yarn production has increased due to the increasing demands of third world countries such as Ethiopia, Cambodia, etc. Again, according to the findings of 1st Quarter Global Yarn and Global Fabric Production Report of ITMF, compared to the first quarter of 2015, global fabric production has not changed. While the production in Asia is stable, the production has decreased in South America and increased in Europe compared to the previous year. During the first quarter of this year, fabric stocks all around the world have increased moderately.

Textile companies increased their profits despite the embargo

Publicly traded textile companies have started to increase their sales and profits in the first half of this year compared to the same period of the previous year. Despite the Russian embargo, the export performance, notably towards EU has positively affected these companies. When we look closer to textile industry's balance records, we mainly see a tendency to increase in net profit and net sales results. Results of 24 publicly traded companies of the industry reveal 13% increase in net sales, 38% increase in profit of main activity areas and 2609% increase in net profit. When we observe on a company basis, we see that Arsan Tekstil, Bossa, Kordsa Global, Menderes Tekstil and Yataş increased their results compared to the first six months of the previous year in all three categories. Birlik Mensucat, Diriteks and Karsu Tekstil were the companies who came to the forefront with their positive performances. The increase in the industry's export potential towards Europe plays an important role in this picture. Moreover, it should also be noted that Russia did not allow the Turkish fabric and textile products in the country due to the embargo during the first half of the year.

Reconciliation with Russia will be felt in Spring 2017

Since President Recep Tayyip Erdogan and Russian President Vladimir Putin met for the first time in August after the plane crisis and 15 July coup attempt, economic relations that had ceased between the two countries came under the spotlights. After a period where all industries were hit including fresh fruits and vegetables, tourism, leather and garment, peace messages conveyed by both leaders helped to restart moving little by little. Of course, it would not be realistic to say that all industries have already recovered. However, stating that the worst days have past, industrial leaders point out Spring 2017 for a more effective recovery in economic relations.

KASIM

KINGPINS SHOW NEW YORK

02.11.2016-03.11.2016
Hazır Giyim, Denim, Tekstil
New York/ABD

INDO DEFENCE

02.11.2016-05.11.2016
Savunma Sanayii
Cakarta/Endonezya

MOLDOVA FASHION EXPO

03.11.2016-06.11.2016
Hazır Giyim, Tekstil
Kişinev/Moldova

ORIGIN AFRICA

04.11.2016-07.11.2016
Tekstil, İplik, Kumaş
Antananarivo/
Madagaskar

SALON DU MEUBLE BRUXELLES

06.11.2016-09.11.2016
Mobilya ve
İç Dekorasyon
Brüksel/Belçika

IFFT - INTERIOR LIFE STYLE LIVING

07.11.2016-11.11.2016
Mobilya, İç Dizayn
Tokyo, Japonya

SFITEK /SECURIKA

08.11.2016-10.11.2016
Güvenlik
St. Petersburg/Rusya

NT EXPO

08.11.2016-10.11.2016
Demiryolu
Sao Paulo/Brezilya

BANGLADESH DENIM EXPO

08.11.2016-09.11.2016
Hazır Giyim, Tekstil
Dakka/Bangladeş

INTERNATIONAL FAIR OF FUNITURE

08.11.2016-13.11.2016
Mobilya Fuarı
Belgrad/Sırbistan

AFT TRADE EXHIBITION

08.11.2016-10.11.2016
Hazır Giyim ve Ayakkabı
Cape Town/Güney Afrika

MODA & TEXTILE

10.11.2016-12.11.2016
Moda
Novosibirsk/Rusya

DUBAI INTERNATIONAL TEKSTILE FAIR

14.11.2016-15.11.2016
Tekstil, Hazır Giyim
Dubai/BAE

FASHION SVP

15.11.2016-17.11.2016
Hazır Giyim
Londra/İngiltere

SOURCING EXPO

15.11.2016-17.11.2016
Konfeksiyon,
Tekstil
Melburn/Avustralya

DENIM BY PREMIERE VISION

16.11.2016-17.11.2016
Hazır Giyim
Barselona/İspanya

PERFORMANCE FAIR FUNCTIONAL FABRIC FAIR

16.11.2016-17.11.2016
İşlevsel İplik, Kumaş,
Tekstil Ürünleri
Münih/Almanya

FAST TEXTILE INTERNATIONAL

17.11.2016-19.11.2016
Tekstil, Kumaş,
İplik, Ev Tekstili
Varşova/Polonya

PITTI IMMAGINE – MODAPRIMA

18.11.2016-20.11.2016
Giyim ve
Moda
Floransa/İtalya

21.11.2016-25.11.2016
Mobilya
Moskova/Rusya

TISSU PREMIER

23.11.2016-24.11.2016
Kumaş ve Tekstil
Lille/Fransa

TINIMTEX

23.11.2016-27.11.2016
Hazır Giyim ve Ayakkabı
Köstence/Romanya

SECURE TECH

25.11.2016-26.11.2016
Güvenlik
Ottawa/Kanada

TÜRKMENİSTAN'IN PAMUK ÜRÜNLERİ FUARI

26.11.2016-27.11.2016
Tekstil
Aşabat/Türkmenistan

JAPANTEK

26.11.2016-28.11.2016
Ev Tekstili
Tokyo/Japonya

EXPONAVAL

29.11.2016-02.12.2016
Savunma ve Denizcilik
Valparaiso/Şili

IIDEX NEOCON CANADA

30.11.2016-01.12.2016
Mobilya, İç Dekorasyon
Toronto/Kanada

ARALIK

INDIA ITME
03.12.2016-08.12.2016
Tekstil
Mumbai/Hindistan

**Türkiye
Tekstil Sanayii İşverenleri
Sendikası**

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul

Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67

www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr